

AREGCEL

XX. ÉVFOLYAM 17. SZÁM

Főszerkesztő: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST, 1947. ÁPRILIS 28.

MÉGIS MOZOG A FÖLD

Amíg Európában a sóvárogva várt béke Moszkvában a német jóvátétel rendezésén elakadt, az-
alatt a kontinens viszállyal hát-
terében roppant események ját-
szódnak le a világban. Azon az
óriási területen, amely a föld-
közi medence keleti peremétől a
csendestengeri szigetvilágig el-
terjed, olyan hatalmas felszaba-
dítási folyamat zajlik le, amely-
hez fogható alig ismer az em-
beri történelem. Egy év mulva,
1948-ban Nagy-Britannia kétszá-
zados imperiális uralom után,
minden katonájával, hivatalno-
kával kivonul Indiából és Bur-
mából és 400 millió ember sza-
badon és minden kényszer nél-
kül döntheti el: továbbra is tag-
ja marad-e az angol birodalom-
nak, vagy önálló államszövet-
sége alakul. E 400 millió em-
beri közösség független életének
eddig csak egyetlen akadálya
volt, a hinduk és a muzulmánok
szenvetélyes politikai harca,
amely az elmúlt években oly-
sok ezer ember életébe került.
Ez a harc a közeli hetekben
megszűnik; a hindu többség ve-
zetője, Pandit Nehru, az ideig-
lenes kormány elnöke, elvből
hozzájárult az önálló muzulmán
szövetséges állam, Pakisztán
megalapításához. Felszabadul a
hollandi gyarmatbirodalom is:
Batáviában aláírták azt az ál-
lamszerződést, amely lehetővé
teszi a független Indonézia me-
galapítását. Az arab államok so-
rában elsőnek Egyiptom nyeri
vissza függetlenségét, a közeli-
leti óriási kőolajforrások feltá-
rása dollármilliárdokat ömleszt a
másfél évezred óta nyomorban és
szegénységben sínylő nagy
ázsiai tájra, s az arab világ az
anyagi fellendülés segítségével
megindulhat a szebb és boldo-
gabb emberi élet felé vezető
úton. Egyedül a francia köztár-
saság harcol fegyverrel Indokína
és Madagaszkár felszabadító tö-
rekvései ellen. De a nagy ára-
dást, az ellenállhatatlan iramot
Franciaország sem tudja megál-
lítani. Hatszázmillió ember sor-
sáról van szó s a szabad és nyu-
godt emberi élet Ázsia egész
déli peremén egy-két év mulva
élő valósággá válik. Hatszázmil-
ió ember jut a független és sza-
bad élet minden áldásához, hat-
százmillió ember emelkedik ki a
gyarmati sorsból, kiuzsorázott
bennszülötthől szabad emberré
fejlődhetik, idegen hatalom nem
irányíthatja és nem kötheti
többé gúzsba egész életét, gaz-
daságát, nemzeti és társadalmi
szervezetét. Nemcsak Ázsiában,
még Afrikában is ez a feltartó-
zhatatlan előretörés játszódik le.
Az Aranyparton néger bennszül-
öttek, akiknek nagyszülei még
emberevők voltak, modern, tu-
dományosan megszervezett szö-
vetkezetekben termelnek és él-

Magyarország elsőnek kérte felvételét az Egyesült Nemzetek Szervezetébe

Tildy Zoltánné New Yorkba érkezett Borulató az angolszász sajtó

Magyarország az első a csatlós-
államok sorában, amely newyorki
jelentés szerint felvételét kérte az
Egyesült Nemzetek szervezetébe.
A kérelmet Magyarország wá-
shingtoni követe, Szegedy-Maszák
Aladár juttatta el az Egyesült
Nemzetek főtitkárához, Trygve
Liehez, amelyben tolmácsolta a
magyar kormányt az a kérését,
hogy az Egyesült Nemzetek szer-
vezetébe felvétessék, kijelentvén,
hogy a békeszerződést Magyar-

országgal már aláírták, Magyar-
ország szuverenitásának korlátjai
a békeszerződés hatálybalépésével
megszűnnek és Magyarország kész
elfogadni az Egyesült Nemzetek
alapkönyvében foglalt kötele-
zettségeket.

Természetesen további lépés eb-
ben a kérdésben nem várható, mert
az Egyesült Nemzetek alapköny-
vének negyedik szakasza értel-
mében

Magyarország csak akkor vehető fel az Egyesült
Nemzetek szervezetébe, ha a szerződést az aláíró ha-
talmak ratifikálták.

A ratifikálás után Magyarország
kérelmét a Biztonsági Tanács elé
terjesztik, amelynek jelentésével
együtt kerül azután a közgyűlés
elő.

Az Amerikából érkező sürgő-
nyök részletesen beszámolnak
Marshall külügyminiszter wá-
shingtoni fogadtatásáról, aki első-
nek érkezett haza repülőgépen
Washingtonba. A minisztert és az
amerikai delegációt Truman elnök
a kormány tagjaival, a törvényho-
zás mindkét házának vezető ta-
gaival együtt fogadta, sok ezer fő-
nyi közönség jelenlétében a wá-
shingtoni repülőtéren. A gépből ki-
lépő külügyminisztert elsőnek az
elnök üdvözölte és kijelentette,
hogy

teljes mértékben meg van elé-
gedve azzal a munkával, ame-
lyet Marshall és munkatársai
Moszkvában végeztek.

Bizonyosra veszi, mondotta az el-
nök, hogy Marshall rádióbeszéde
után az amerikai nép is osztja ezt
a meglepődését. Marshall külügy-
miniszter válaszában csak annyit
mondott, hogy

a maga részéről mindent meg-

a moszkvai értekezletet teljes kudarcnak minősítik.

A vasárnapi angol lapok, bár eny-
hített formában, ugyanezt az állás-
pontot foglalják el, s a nagytekinté-
lyű Observer óva inti az angol

tezt, amit megtenni jónak lá-
tott, nemcsak az Egyesült Ál-
lamok, hanem az egész világ
érdekeiben.

Moszkvában, mint mindenütt, az
a gondolat vezette, hogy olyan vi-
lágért dolgozzék, amelyben az em-
berek megtalálják lelki békéjüket
és a tisztas életmódot. Vasárnap
délutánra Truman elnök értekez-
letet hívott egybe, amelyen körül-
belül húsz politikus, a kormány
tagjai, a pártok vezetői és a leg-
főbb kormányhivatalok főnökei
vesznek részt. Ezen

a megbeszélésen Marshall rész-
letesen beszámol a moszkvai
értekezletről.

Kedden délután, budapesti időszá-
mítás szerint hajnali 3 óra 30 per-
cor, a külügyminiszter rádióbe-
szédben számol be moszkvai kül-
detéséről Amerika népének. Azt a
nyugodt s talán bizakodó hangula-
tot, amelyben Marshall és az ame-
rikai küldöttség hazaérkezett, nem
osztja sem az amerikai sajtó, sem
az angol, amely igen borulató han-
got üt meg. A szombati angol la-
pok, talán a liberális News Chro-
nicle kivételével,

kormányt, hogy a két nagyhatalom
kiélesedett vitájában határozott ál-
lást foglaljon. Bevin Berlinben be-
ható tárgyalásokat folytat az angol

és amerikai megszálló katonai ha-
tóságok vezetőivel, amelynek a
tárgya a nyugati sajtó szerint

az angolszász övezetek gazda-
sági és politikai egységének
még szorosabbra fűzése,

ami nem éppen alkalmas az ellen-
tettek áthidalására.

Moszkva után a nemzetközi po-
litikában újra nagyobb nyomaték-
kal jelentkeztek a legutóbbi két
hétben háttérbe szorult kérdések.
Truman elnök görög-török akció-
ja újabb lépést tett előre, ameny-
nyiben a washingtoni képviselőház

külügyi bizottsága a plénumnak
elfogadásra ajánlotta a javaslatot,
amelyet a szenátus már a múlt
hétén túlyomó többséggel meg-
szavazott. Rendkívül feszült ér-
deklődéssel várja az egész világ
az Egyesült Nemzetek szerveze-
tek szervezetének hétfőn összeülő
rendkívüli közgyűlését, amelyen a
Palesztina-probléma kerül meg-
vitatásra. Az arab küldöttség,
amelyben Egyiptom, Szíria, Lí-
banon, Irak, Szaudi-Arábia kép-
viselői vesznek részt, már teljes
számban megérkezett, elő is ter-
jesztette követeléseit.

Tildy Zoltánnét lelkesen fogadták New Yorkban — este megjelent Molnár Ferenc darabjának előadásán

A newyorki rádió jelenti: Tildy
Zoltánné, a Magyar Köztársaság
elnökének felesége, pénteken dél-
után New Yorkba érkezett. Az el-
nökasszony gépe

30 óras késéssel szállott le
a La Guardia-repülőtérré. Pénteken
délután newyorki időszámítás sze-
rint 4 óra 30 percor tünt fel a ha-
talmos óceánrepülő Clipper-gép.
Egész délután esős, borult idő volt,
közvetlenül a gép megérkezése
előtt azonban kiderült az égbolt. Ma-
gyar származású newyorkiak a re-
pülőtéren félkörbe felsorakozva
várták az elnökasszonyt. Tildy Zo-
ltánné fogadására a washingtoni
magyar követség részéről Szegedy-
Maszák Aladár magyar követtel az
élen küldöttség jelent meg, ott volt
az amerikai külügyminisztérium
képviselője, az elnökasszony meg-
hívói között szereplő amerikai nő-
szervezet főtitkára, dr. Takaró Gé-
záné, az amerikai református ma-
gyar egyházközség vezetőjének fe-
lesége, azonkívül az amerikai sajtó
és a magyarnyelvű newyorki sajtó
képviselői.

Tildy Zoltánné elnökasszony
utolsóként szállt ki a gépből. Sze-
gedy-Maszák Aladár washingtoni
magyar követ a követség nevében
üdvözölte az elnökasszonyt, egy

magyar ruhás kisleány pedig
piros-fehér-zöld szalagos csok-
rot nyújtott át az elnökass-
zonynak,

aki teljesen frissnek látszott. Sem
az utazás, sem a késedelem nem
viselte meg. A magyar követ be-
mutatta az elnökasszonynak a
megjelenteket. Az amerikai kül-
ügyminisztérium előzékenysége
folytán a vámvizsgálati formasa-
gokat pillanatok alatt elintézték,
majd az elnökasszony és kísérete-
nek autói egy motorkerékpáros
amerikai rendőrrel az élen elindul-
tak a Plaza-szálló felé.

Az elnökasszony megérkezése
után még pénteken este magyar-
vonalatkozású kultúreseményen vett
részt,

megjelent az egyik Broadway-
színházban Molnár Ferenc
„Csoda a hegyek között” da-
rabjának előadásán.

Az egyik felvonásközi szünetben
az elnökasszony felkereste Molnár
Ferencet, aki meghatódva köszön-
te meg, hogy alig néhány órával
az óceánrepülés után az elnök-
asszony megtisztelte megjelenésé-
vel darabjának előadását. Az el-
nökasszony Darvas Liliel is ked-
vesen elbeszélgetett.

nek szabad életet. A fekete kon-
tinens keleti felén, Tanganyiká-
ban az angol munkáskormány
többszázezer kilométernyi terü-
leten modern állami farmokat

rendez be és a Nilus felső folyá-
sán megépíti azt az erőművet,
amely a néger falvakat talán ha-
marabb látja el villanyáram-
mal, mint Kelet-Európa paraszt-

ságát. Nincs hatalom a földön,
amely az emberiség felszabadu-
lását, kis vagy nagy népek har-
cát a szabad és független életért
meg tudná akadályozni. Ez az a

nagy fölszabadulás, mely meg-
változtatja a világ képét és meg-
szilárdítja minden gondolkodó
emberben a hitet, hogy mégis
mozog a föld!

Majdnem statárium elé került egy ártatlan ember, mikor elfogták — a valódi gyilkost

Nyíregyháza, április 27.

Hetek óta izzó izgalomban tartja a Tiszántúli egy kegyetlen rablógylósság rejtélye. Már a gyanúsítottak egész sorát vallatták a nyíregyházi rendőrségen, az egyik — a körülmények szerencsétlen összejárásán folytán —

már majdnem a rögtönítelő bíróság elé került,

míg végre Budapesten sikerült elfogni a gyilkost... Nagypénteken este a temető melletti sétányon haladt végig Oravecz István vasúti fékező, mikor nyöszörgésre lett figyelmes. Ismeretlen, jólöltözött, öntudatlan férfira akadt, akinek a tarkóján pörkölt seb volt. Kiáltására idősebb ember sietett a helyszínére, aki a kézilámpa fényénél felismerte az áldozatban saját fiát, Mester Frigyes MÁV szállítót! A közelben levő Friedmann-telepi villába vitték az öntudatlan vergődő embert, ahol azonban néhány perc múlva — anélkül, hogy öntudatra tért volna — meghalt.

Németh Jánost gyanúsították először a gyilkossággal, aki Mesternek üzlettársa volt. Hosszas vallatás után annyit elismert, hogy

jogosulatlanul megtartotta katonai pisztolyát és a gyilkosság estében majdnem a lakásáig kísérté társát. A gyilkosságot tagadta és azt mondta: ő maga tanácsolta Mesternek, hogy a gyilkosság napján felvett 20.000 forintját hagyja a páncélszekrényében. Németh feyverét, amelyet vallomása szerint ijedtében rejtett el a Vadász-ház mellékhelyiségében, megtalálta a rendőrség, mire

nem látták többé kétségesnek, hogy Mester Frigyes gyilkosa. Németh János!

Már az ügyészségre akarták kitérni, hogy a rögtönítelő bíróság elé állítsák, mikor kiderült, hogy az áldozat nyúltágyában talált golyó — nem származhatott Német pisztolyából! Az új nyomozás igyekezett kideríteni, hogy ki távozott el a Friedman-telepről a gyilkosság után? Sikerült megállapítani, hogy Gondics János 28 éves állás nélküli férfi, aki Budapesten lakik a Váci-út 114. alatt, s az infláció alatt feketézésből élt, április 1-én utazott Nyíregyházára s a gyilkosságot követő hajnalon távozott. A nyíregyházi ismerik Gondicsot. Azt

mondták róla, hogy nem volt soha épelméjű, izága falubolondja. Gondicsot Budapesten elfogták, három napig tagadott, végre —

magára vállalta a gyilkosságot!

Kivették, óriási zúgó tömeg kíséretében a gyilkosság színhelyére, ahol a nyugtalan tekintetű, köpcös ember szinte dicsőkedve magyarázta el: hogyan gyilkolta meg Mester Frigyes. „Meggzólítottam... én is arra lakom, menjünk együtt... Mikor láttam hogy nem jár itt senki, azt mondtam: segítsen ki valami pénzzel... Ő elutasított, hogy nincsen nála... Mérges lettem, otthagytam. Aztán kivettem a fegyveremet. Azt három lépésre volt tőlem, amikor belelöttem. Elvettem az akataskáját, az óráját, a töltőtollát. Belső zsebébe akartam nyulni, de nagyon hánykolódtam és hörgöttem. Azt suttozta: „Jaj Istenem, jaj Istenem.” A tömeget anyira felizgatta a gyilkos előadása, hogy

Áttörték a rendőrkordonon, ütni-venni kezdtek

és a rendőrök csak nehéz küzdelem árán tudták megmenteni Gondicsot a népitételtől... Sz. K.

150 ÉV UTÁN NINCS SÍRJUK, SEM PEDIG EMLÉKJELÜK A VÉRMEZŐ VÉRTANUINAK

A honvédelmi miniszter átengedte a Vérmezőt a fővárosnak. Ezzel réges-régi pör ért véget, mely a főváros és a katonai kincstár között évtizedeken át folyt a Vérmező birtoklásáért. A pör iratai közt találta Gárdonyi Albert főlevéltáros, a kiváló várostörténész, azt az 1790-ből származó mérnöki térrajzot, amelynek nyomán föllelték a titokban eltemetett

Martinovics Ignácnak és társainak 119 évig ismeretlen helyen porladó csontjait.

Május elsején jelenik meg a

TOVÁBB

tanácsadalmi, politikai és kulturális hetilap

Főszerkesztő:

Losonczy Géza

Felolós szerkesztő:

Pálóczi-Horváth György

Munkatársai: pártállásra való tekintettel a legjobb írók, újságírók és művészek.

Minden pénteken 12 nagy oldalon

képekkel
szavakkal
közvetlenül
jelenik meg

Ara 1.— forint

A kis térképen ugyanis piros tintával írt hét kereszt van, ezzel a németnyelvű megjegyzéssel: „Itt ásták el a jakobinusokat”. 1914. április 29-én ásatásokat kezdtek a Retek-útra 56. úres telken és — éppen az első kinévezések évfordulóján — május 20-án

az ásók felvetették az első emberi csontot.

Három nap múlva hét csontvázat leltek négy sírban. Szakértők állapították meg aztán, hogy Martinovics külön sírban feküdt. A titkos társaság négy igazgatója: Hajnóczy József, Laczkovits János, Szentmarjai Ferenc és Sigray Jakab gróf közös sírban, a június 3-án lefejezett Óz Pál és Szolaresik Sándor pedig egy-egy külön sírban nyugodott. A csontvázak nyakcsigolyáin megtalálták a pallos-vágás nyomát — tevőgött fejük koponyájára lábszárcsontjaik között hevert... A századik évforduló megünneplését 1895-ben a rendőrség megtiltotta, ezért csak néhány fiatal író és újságíró — Lenkey Gusztáv, Scheffer László, Dura Máté, Inczédy László, Kornay István és mások — „néma imát” mondtak és kérésükre Jászai Mari tett le piros-fehér-zöld szalagos babékoszorút a Vérmezőre, ott, ahol a vérpad helyét sejtették.

1945-ben volt 150-ik évfordulója,

hogy Martinovicsot és hat társát kivégezték az akkor Tábor-térnek — a nép nyelvén „Generális-kaszálónak” — nevezett Vérmező északi végében. A vértanúk csontjai 1926-ig

a fővárosi levéltár vasládájában heverték,

azóta pedig a Kerepesi temető 412. számú, üres családi sírboltjában pihennek... A főváros tavaly pályázatot tett közre mauzoleumra,

amelynek felállítását arra a háromszögű területre határozták el, ahol egykor az ismeretlen sír volt. A pályázat első díját Schaffer Ferenc nyerte el, Valószínűleg

új pályázatot hirdetnek

a környezethez alkalmasabb emlékmű-tervekkel. Minderre van idő, mert az emlékmű felállítására — nincs összeg előirányozva a költségvetésben... Martinovics és vértanú-társainak tehát másfél század után is várniuk kell emléküik megörökítésére és megünneplésére...

Tamás Ernő

„Legyen méltó apáthoz, sőt múlja is felül apát az új nemzedék!”

— mondotta Tildy Zoltán köztársasági elnök a Ságvári-tanonc-otthon felavatásán

A Ságvári Endréről nevezett tanoncotthon, amelyben száz ifjúmunkást helyeznek el, ünnepélyesen avatták fel az este, Tildy Zoltán köztársasági elnök jelenlétében. Antos Istvánné köszöntte meg a szöveget hatóságoknak, első sorban Nikolajev őrnagynak, hogy lehetővé tették a damjanich-utcai tanoncotthon megvalósítását a németbirtokalmi iskola helyén.

A köztársaság elnöke mondott ezután beszédet „az ipari munkásság utánpótlása — mondotta többek között, — inég pedig jó utánpótlása egyik soradöntő feladata a magyarságnak. Törekednünk kell arra, hogy az a nemzedék, amely most kezd tanulni, méltó legyen apáthoz, sőt ha lehet, még múlja is felül apát. És ezért a magyar társadalomnak egyik első rendű kötelessége, hogy a kollégiumok mellett, amelyekben a szellemi pályákra készülő fiatalok számára biztosítjuk a nyugodt tanulási lehetőségét, alkossuk meg a nyugodt, békés, derűs és tiszta otthonokat a fizikai munkára készülő fiatalok számára is.”

Augusztus 1-én megindul a hároméves terv végrehajtása

A Kiszgazdapárt teljes erővel részt akar venni a terv megvalósításában

A koalíciós pártok hároméves terveinek összeegyeztetése ma a belpolitikai élet legfontosabb kérdése. A terv megvalósításával szoros összefüggésben állanak a legidősebb kormányzati problémák: az új költségvetés összeállítás, a köztisztviselők fizetésének rendezése és a közellátás megszervezése az új termék után. A pártok gazdasági szakértői hétfőn újabb egyeztető tárgyalást tartanak, amikor sor kerül az egyes fejezetek megvitatására.

A Kiszgazdapárt a hároméves terv gondolatának felmerülésétől kezdve teljes súlyával állott a tervgazdálkodás eszméje mellé,

annál inkább, mert szakemberrel — különösen a mezőgazdák — már régóta dolgoztak hasonló javaslatokon. A párt szakértői az egyeztető tárgyalások programját is előkészítették és a tisztázásra váró kérdéseket öt pontba foglalták.

Bizonyos észrevételeket tettek a munkáspártok erre a munkaprogramra és kifogásolták, hogy a Kiszgazdapárt munkaterve sok időt vesz igénybe, sőt az a megjegyzés is elhangzott, hogy a Kiszgazdapárt hároméves tervének késedelmes megjelenése miatt máris túlságosan elkéstem a terv végrehajtásával. A Kiszgazdapárt megállapítja, hogy ezek az észrevételek nem mindenben igazságosak és nem is egészen logikusak. Maguk a munkáspártok egymás között az egyeztetés munkájával csak a napokban készültek el és az erre vonatkozó megjegyzéseiket csak április 23-án adták át a Kiszgazdapártnak. A másik ellenvetés szerint a materiális és pénzügyi alapok felmérésére ma már nincsen szükség, mert a munkáspártok tervei beható számitásokra épültek. Ez megkönyvnyíti a munkát, ha így is van, viszont a kérdések felvetésére és alapos vizsgálatára mégis szükség van.

A Kiszgazdapárt öt pontos munkaprogramja szerint először meg kell állapítani, hogy

a terv céljaira három év alatt mikor és mennyi szén, villamosenergia, nyersanyag, gép és munkaerő áll rendelkezésre.

Másodszor tudnunk kell, hogyan terejlünk mindazt, ami fizikailag rendelkezésre áll, a beruházások csatornáiba. Ezután eldönthetjük, mit mire használunk fel, vagyis a terv milyen célokat szolgál. Meg kell állapodniuk a pártoknak bizonyos gazdaságpolitikai alapelvekben, amelyek a siker előfeltételei. Kérdés az is, milyen szervezettel biztosítjuk a terv végrehajtását. A Kiszgazdapárt szerint azért is szükség van a kérdések alapos átvizsgálására, mert a munkáspártok termelési adatai egyes helyeken eltérnek a Kiszgazdapárti adatoktól.

A Kiszgazdapárti terv szerint az életszínvonal minél gyorsabb emelése kívánatos, de nem szabad nagyobb ígéretet tenni, mint amelyet biztosan be tudunk váltani.

A pénzügyi megoldások önmaguktól adódnak akkor, ha a tényleg lehetséges keretek között maradunk. Csak a keretek túllépése esetén jelentkeznek az állítólagos „finanszírozási nehézségek”, vagy „pénzügyi problémák”.

Végül a Kiszgazdapárt véleménye szerint

az augusztus 1-ig hátralévő

három hónap bőségesen elég

arra, hogy a szükséges beható számitásokat elvégezzék és a koalíciós pártok a hároméves tervben részletesen megállapodjanak. A hároméves terv ne legyen harci jelszó, hanem a mindnyájunkat egységbe fogó békes építőmunka hívó szava

A Kiszgazdapárt mindenestre teljes erejével részt akar venni a hároméves terv végrehajtásában. Augusztus elsejére a terv végrehajtásának feltételeit feltétlenül meg kell teremteni és a végrehajtást el kell indítani.

A köztisztviselők fizetésrendezéséről a közelmúltban különböző részletek kerültek napvilágra. Az új pénzügyminiszternek az az álláspontja, hogy a fizetésrendezés elválaszthatatlan az augusztus 1-re tervezett általános életnívóemelés-től. A Reggel úgy értesül, hogy van már új alapokon készült tervezet a fizetésrendezésre, ez azonban részben politikai kérdés is, ezért a pártok, a Gazdasági Főtanács és főként a kormány véleményét ki kell kérni ebben a fontos kérdésben.

A parlamenti szünetet a Kiszgazdapárt nemzetgyűlési képviselői arra használják fel, hogy az ország különböző vidékein nagygyűléseket tartsanak. Vasárnap Mezőtúron és Turkevény Dinnyes Lajos honvédelmi miniszter is felszólal, a baranyai Sikkolson és Villányon Nagy Miklós államtitkár, Mohácsos Benesik Gyula államtitkár, Vasváron Dobi István államminiszter, Pannonhalmán Pongrácz Aladár államtitkár, Sárbogárdon Barta Albert ny. honvédelmi miniszter, Batatonbogláron Lenárt Iván, Cellődmőlkön és Jánosházin Erőss János közellátási miniszter, Szerencsén és Ondon Reöth Pál államtitkár tájékoztatta a vidék népét a Kiszgazdapárt politikájáról. Gyűlést tartottak még Zemplén megye szerencsi járásának minden községében is. A Kiszgazdapárt fővárosi politikájának jövő heti nagy eseménye, hogy a pártvezetőség tárgyalásokat folytat az új kerületi vezetőkkel és előkészíti a május 4-iki fővárosi pártszervezeti nagygyűlést.

Bambi
gyermekruha-
különlegességek
IV., KIGYÓ-UTCA 5.

SPORTCIKKEK

MOLNÁR GYULA
Budapest, VII., Somogyi Béla-út 3/G.
Sarokház. Telefon: 427-575.

Végre egy szellemes vígjáték!

ROBERT DONAT
főszereplésével

RENÉ CLAIR
rendezése

KORDA SÁNDOR
produkcója

KORDA VINCE díszletel

Eladó
kisértet
London film.
Kodtől: **VÁROSI SZÍNHÁZ**

Strandruházat
ballon-, lóden-, vihar-,
átlatászó-kabát, vászonöltöny
portruházat-tól
Bajcsy-Zsilinszky-út 13.
(Andrássy-út sarok.)

Órát, ékszeret Neufeldtől, csak Rákóczi-út 8/a
FOTELTISZTÍTÁS BEMUTATÁSA A TAVASZI VÁSÁRON
NEO-COLOR IV., Ferenciek-tere 3. Tel.: 185-205

Gombaszögi Frida másodfokon is megnyerte az Athenaeum-pert a kincstár ellen

Szombaton hirdetett ítéletet a budapesti ítélőtábla Glatz-tanácsa abban a perben, amelyet a felszabadulás után indított Miklós Andorné

dor özvegye, Gombaszögi Frida, az Athenaeum r. t. és a kincstár ellen. Helybenhagyta a törvényszék ítéletét, amely komondotta, hogy

Miklós Andorné kényszer alatt írta alá a szerződést, átengedve „Az Est”-lapokat és az Athenaeum-nyomdát a kormánynak, ennél fogva a megállapodás nem érvényes.

A táblai ítélet terjedelmes indokolása szerint már-már a fizikai kényszer határán volt a módszer, amelyet Miklós Andornéval szemben alkalmaztak. A bíróság kihallgatta bárcziházi Bárczy István volt államtitkár, aki elmondta, hogy Reményi-Schneller pénzügyminiszter örömmel számolt be a minisztertanácsban arról, miként sikerült elérnie régi célját és megszerezni a kincstár számára a nyomdát és a lapokat, mint a propaganda legfontosabb eszközeit! Csulák Elemér miniszteri osztályfőnök elmondta, hogy ő figyelmeztette Szász államtitkárt — a későbbi nyilas pénzügyminisztert! — az Athenaeum tulajdonbavétele törvénytelen! Az államtitkár így felelt:

„Nem kell törődni azzal, hogy törvénytelen... Ha egyszer felelősségre vonnának bennünket, amiben nem hiszek, akkor közömbös, hogy melyik fára fognak felakasztani!...

Baranyai Lípót, a Nemzeti Bank volt elnöke azt vallotta: régen

ismert volt pénzügyi körökben, hogy a kormány politikai okokból meg akarja szerezni, minden eszközzel, a lapokat és a nyomdát!... Kozocsa Mihály pénzügyigazgató elmondta, miként rendelte őt magához Szász államtitkár, hogy jelentést készítsen vele a kormányzó számára, melyben domborítsa ki: mekkora adócsalást követtek el az Est-lapoknál! Ő készített is jelentést, de a való tényállásnak megfelelően, mire Szász visszaadta azt a

utasította őt, hogy készítsen — hamis jelentést!

Ő ugyanis végezni akar az Est-lapokkal és meg akarja azokat semmisíteni! Csizsik Béla államtitkár azt vallotta, hogy Szamorai János, a Közérdekeltségek Ellenőrző Hatóságának főnöke, aki birtokba vette az Athenaeumot, csak eszköz volt és ha nem ő, úgy más hajította volna végre a pénzügyminiszterrel elrendelt államosítást. A bíróság összesen 35 tanút hallgatott ki, majd érvénytelennek mondotta ki a szerződést,

kötelezve a kincstárt és az Athenaeum r. t.-t, adjon vissza mindent Miklós Andornénak.

Az ilyen értelmű ítélet ellen felelőbevitte a kincstár, mire az ítélőtábla szombati ítéletével helybenhagyta az elsőfokú végzést. A per előzménye egyébként az volt, hogy 1939 elején adóvizsgálatot tartottak az Est-lapoknál, több mint két hónapig és évekre visszamenően nagyarányú adóeltitkolást állapítottak meg. Az Est felelőbevitte, mire a vizsgálat során megállapított összegnek

több mint 90 százalékát törölték. A „Magyarország”-nál mindössze 18 pengő, az „Pesti Napló”-nál 160 pengő, az „Est”-nél 33 ezer pengő pótkivetést írtak elő — őt erre visszamenően! A vállalat akkor bejelentette, hogy készpénzben hajlandó megfizetni ezt az összeget. Ennek ellenére — bár a másodfokú kivetés nem volt jogerős! — társaságuk jelentek meg „Az Est” újságához a bíróság előtt.

az összes berendezési tárgyakat, írógépeket, székákat, szekrényeket, írógépeket, lámpákat, papirkosarakat, telefonkészülékeket elszállították, a rikkancspénzeket, házbékeket és előfizetési díjakat pedig az adóvégrehajtó letiltotta.

Igy nem maradt a vállalat számára egyetlen fillér jövedelem sem! Kölcsönzött írógépeket vittek a szerkesztőségbe, hogy tovább dolgozzanak, de a kincstár — azokat is elvitette! Az ítélet indokolása elmondja, hogy a munkatársak a földön fekvő, egymás hátán írtak, ahogyan még sem lehet újságot szerkeszteni. És így a vállalat munkája egyenesen lehetetlenné vált.

Gombaszögi Frida akkor közéleti férfiak közbenjárásával a kormányzóhoz fordult, a kormányzó meg is ígérte a segítséget, de semmi sem történt, mert Reményi-Schneller véleménye szerint a nyilas képviselőket „mélán ingerli, hogy Gombaszögi Fridának nyomdája van és lapjai”. Szerinte egyébként is el kell venni az özvegytől a lapokat, mert „Az Est felelős az első világ-

háború elvesztéséért...”. „Szállás-csinálója volt Károlyi Mihály ösztörszáz forradalmának”, „itt jelent meg Pásztor Árpád Lenint dicsőítő verse...” és „állandóan bomlasztja a közvéleményt...”. Miután nem volt segítség,

özvegy Miklós Andorné kényszerrel volt aláírni a szerződést, amelyben átengedte „Az Est”-lapokat és az Athenaeumot a kormánynak.

A per arányaira jellemző, hogy a felügyeleti hatóság — Szamorai János! — által készített 1939-es jelentés szerint egyedül az Athenaeum négy és fél millió aranypengőnyi tiszta vagyont jelentett, az ítélőtábla azonban megszerzte a pénzügyminiszterrel elrendelt szakértői vizsgálatról készült véleményyt, amely szerint

az 1939-es vagyont 10.250.000 aranypengőben, vagyis 7.966.000 svájci frankban állapították meg.

A Reggel értesülése szerint özvegy Miklós Andorné, bár megnyerte a pert, nem akarja a nyomdát birtokba venni, hanem bérbeadja azt a Szakszervezeti Tanácstól alapítandó társaságnak. Így a vállalat vezetésében csak annyi változás lesz, hogy az igazgatóság újra alakul.

Gamásiné Halmy Sári

740 meggyilkolt munkaszolgálatos megrendítő temetése

Vasárnap délelőtt hatalmas tömeg szerezte a rákoskeresztúri temetőbe, hogy elkísérje végő útjára a náci brigantik és a nyilas pribékek 740 áldozatát — a milliónyi áldozat közül hétszáznegyvenet! — akiket Ágfalva, Sopron, Füzesabony és Hegyeshalom környékén gyilkoltak le. A Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége és a szövetség exhumálási bizottsága hozta Budapestre a vértanúk haló porát, hogy egy nemzet részvétele és tisztelete kísérje el őket végső nyughelyükre. Óriási sokaság gyűlt egybe a hatalmas tömegsírok körül, de ott voltak a kormány, hatóságok, a társadalmi egyesületek kiküldöttei is és százszázzal a demokratikus rendőrség. A megrendő szertartást dr. Schwarcz Benjámin főrabbi, dr. Schultz István tábori rabbi és Löwy Károly főkantor vezette s az Operaház énekkarának gyászszolozmája kísérte sírjukba a náci és büntársainak áldozatait.

Vasárnapra virradó éjszaka ledöntötték Prohászka Ottokár szobrát

Szoborrombolás történt az éjszaka Budapesten. A Fővárosi Képtár mögött, a Károlyi-kertben állt Prohászka Ottokárnak, Székesfehérvár püspökének óriási ércszobra. Ma éjjel 1 óra után ismeretlen emberek ledöntötték a szobrot lőtálapzatról. Az ércszobor feje letört és maga a szobor vállával belefürödött a földre. Vasárnap délelőtt láttuk a ledönt szobrot. A négy méteres, hatalmas kőtálapzatra időközben visszahelyezték az ércalak fejét. Előtte, a kőtálapzaton, nagy csokor orgona, gyöngyvirág és ibolya. A szobor teste, az Oltáriszentséget és a kelyhet kezében tartó püspök alakja a földre borulva fekszik. A rendőrség még az éjszaka jelentést kapott a szoborrombolásról és azonnal megindította a vizsgálót.

Honnan tudta Bányai Mária anyja, hogy leányát meggyilkolták?

Vasárnapra virradóra a késő éjszakai órákig folytatták a főkapitányságon a kihallgatásokat a széchenyihegyi Golf-szálló mögött talált női holttest rejtélye ügyében. Már megállapították, hogy Bányai Máriának, a meggyilkolt leánynak sok olyan nőismerőse volt, akik túlságosan vonzódtak hozzá. Különösen megnehezíti a nyomozást, hogy édesanyját, aki egyébként fiatalos külsejű, 40 éves asszony, nem lehet kihallgatni, mert Londonban tartózkodik. A nyomozás szerint

internálótáborokban sűrűlő magyarok névsorát és ebben a névsorban — Bányai Andor az első! — Bányai Mária anyja, Patek Gizella édesanyjának. Arról értesítette, hogy nem szándékozik hazatérni. Ennek ellenére csak ideiglenes kijelentéssel távozott Mázók-utca 1. alatti lakásáról, de

Mária leánya lakását, — mint aki tud arról, hogy a leány nem fog többé visszatérni — eladta.

Bányainé feltűnő gyorsan nyugodott bele abba, hogy leánya még az ősszel eltűnt

és azonnal külföldi útra készülődött. A rendőrség kezében van egy Londonból írott levele, amelyben célzást tesz leánya meggyilkolására, holott akkor — még senki sem tudott arról, hogy az eltűnt Bányai Máriát megölték! Bányai Mária holtteste egy hete került elő a Golf-szálló mögötti árokba.

Honnan sejtette az anya már több héttel ezelőtt, hogy leányát meggyilkolták?

Bányainé egyébként leánya egyik barátjával, Patek Gizella fődrásznóval indult külföldre. Jóval előbb indult el Anglia felé Bányainé is, akit azonban Olaszországban internáltak. (Érdekes egyébként, hogy a Reggel múlt heti számban közölték az olasz

Szombaton boncolták fel Bányai Mária holttestét és a boncolási jegyzőkönyv vasárnap reggel már a főkapitányságra érkezett. A leányt még múlt ősszel gyilkolták meg s így ma már nem lehet rajta külsérelmi nyomokat találni. Csontjai sértetlenek, tehát vagy megfojtották, vagy úgy lötték agyon, hogy a golyó nem ért csontot. A rendőrség megkeresi a londoni Scotland Yardot: hallgassa ki Bányainét és ha szükséges, kísértesse vissza Magyarországra, hogy a budapesti rendőrségnek is módjában legyen őt kihallgatni.

A rendőrség a „Johnny” néven ismert Becker Józsefet, Bányai Mária egyik férfit ismerősét is őrizetbe vette, de mivel semmi bizonyíték nincs ellene és elfogadható alibi is tudott igazolni, vasárnap „Johnnyt” szabadon engedték.

Lukáts-Dombay
PENSIO
Balatonlellén
a régi helyén május elején újból megnyílik.
Szobafoglalás és felvilágosítás:
Dombay Pensio, V., Zoltán-utca 16. sz. telefon: 128-907, vagy Lukáts Pensio, IV., Királyi Pál-utca 9. szám, telefon: 384-531.

A 20 év óta fennálló, közismert
MAYER
kelfestő- és vegytisztítógyár
munkája fogalom!
Üzlet és gyár kizárólag
V., Deák Ferenc-utca 16.
Fiókküzet nincs.
Apr. 15-ig behozott munkákat kérjük sürgősen elvitetni, mert bár betörés és tűz ellen biztosítva vannak, de 30 napon túl ki nem váltott ruhákért felelősséget nem vállalunk.
Telefon: 181-046

Modern és styl
bátorok
nagy választékban. Perzsa-szőnyegek. Vétel, eladás, csere! Fizetési könnyítések!
URANIA
TOGHIA és NÉMETH
Budapest, VII., Somogyi Béla-út 3-c. — Telefon: 226-631.

EMIL LUDWIG
LINCOLN
A szabadság eszméje legkimagaslóbb megtestesítőjének csodálatos életregénye
Füzve 30.— DANTE Kötve 38.—

HIREK

Mégis tavasz

As a reszkető bokor, amelyről Petőfi ismert hasonlatát vette, csakis itt lehetett valahol a Gellérthegy oldalában. Ilyenkor legrezzenékenyebbek a bokrok, csak úgy hintáznak ágacskaik a cinégek pehelysúlya alatt. A madárka megkapaszkodik az ágon pietnyke, piros ujjával s im az egész bokor zeng, reszket bele. Gyöngy szemével félszegül tekintget ebbe az újuló tavaszi világba, vörös toroka boldogan bugyburékol; aztán odébb repben...

Tele van a Duna, készülődik, szinte szemlét tart maga fölött: két széle előre rohan, középe visszafeje tart, csupa örköző indulat, belső, kavargó áramlás e folyó és néha saját határozatlanságától bosszúsán, saját akaratával összelocsan. Ilyenkor felröppen egy kis tajték, mint egy kigyónyelv fulánk a levegőbe...

A Tiszát, a természet e szabótlán gyermekét, már láttam szelidnek is; a Dunát soha. Még a legcsöndesebb, nyári túlkörfényes jókedvében is rejtelmes, mélyből fejegető; mintha hideg vértetű germán páncélosok seregei hőmpölyögnének a mélyben. Nem is tud fölmelegedni soha.

Van valami az áprilisegét vasárnapi levegőben: kiolvad az ég, rengenek a vizek és reszket a bokor, mert madárka szállott rá: Petőfi jut eszünkbe, a minden tavaszok egyetlen költője. Az, kinek ócska, keresztül-kasul lővöldözött és egyébként is méltatlanul rossz szobra itt áll a Duna-parton s fölémelt ujjal elméz kisé félszegén a Tisza vidéke felé, féligmeddig hátat fordítva a Gellérthegyének.

Petőfi nem volt a vadregényes bérc-csúcsok híve, saslelke nem a kőszáli sasé volt, hanem a rétisasé, mely önjerejéből emelkedik bármely pillanatban hegyek és tájak fölötti, önfeledt magasságokba. Több volt, mint szabadság anyyala, féltelen volt, egyszerre otthonos földön és égben. Van-e oly magas hely a világon, mely ne volna alacsony vakondtúrás-talapat az ő majdani szobra alá, amely minden eddiginél méltóbb márványban úgy jeleníti meg őt, hogy vándorköpenye, mint viharfűt szárny, paskol az égre válla fölött...

De ha soha nem kap külön szobrot nemzetétől, mint ez az itt felejtett s az édes megszokás márciusi ábrándjával félszázad óta telidesteli aggatott, rossz bronzhüvely: akkor sem esünk kétségbe.

Nyugodjunk bele, jó helye van neki így is a világban! Minden, minden tavasz az ő lelkét hozza, minden igaz szó az ő talapzata. Egy költőnek ennyi is elég.

Jankovich Ferenc

— Ügyvédi hír. Dr. Reiss Sándor ügyvéd új telefonszáma: 187-671. Ügyfélfogadás d. u. 2-5-ig VIII., Gyulay Pál-u. 6. sz.

— A Lánchíd 1949 novemberéig újjáépül és 30 millióba kerül. A Lánchíd újjáépítésének 48-as bizottsága Tildy Zoltán köztársasági elnök fővédnökségével megalakult. Első ülésén Tildy Zoltán elnök és Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter mondott beszédet s kijelentették, hogy újjáépítjük a Lánchidat és 1949 nov. 20-ra, a híd forgalomba helyezésének századik évfordulójára átadják azt ismét rendeltetésének. A Lánchíd építéséhez 30 millió forintra lesz szükség. A bizottság ülésén a főváros részéről Kövágó József polgármester jelent meg, aki az alakuló ülés után táviratot intézett Tildy Zoltán köztársasági elnökhöz, amelyben — többek között — a következőket mondta: „Úgy érzem, a székesfőváros minden lakójának nevében szavakkal ki nem fejezhető hálával köszönetet kell mondanom Elnök Úrnak azért a nemes, történelmi jelentőségű tettéért, melynek nyomán elinduló szorgalmas munkából nemcsak a fasiszták által a Dunába robbantott gyönyörű ékességünk, első nagy műszaki alkotásunk, a Lánchíd épül fel, hanem minden magyar lelkében visszhangra talál az ország első emberének alkotó, heroikus munkára hívó szava. Engedje meg Elnök Úr, hogy ehhez a nagy hídépítő munkához és Elnök Úr országépítő terveihez a székesfőváros lakosságának fizikai és szellemi, anyagi és lelki erejét felajánlhassam.”

A Magyar-Olasz Bank igazgatója és társainak valutaügye

Az uszorbíróság Deák-tanácsa szombaton a késő délutáni órákig tárgyalta Hillinger Istvának, a Magyar-Olasz Bank Szent István-körúti fiókja vezetőjének és nyolc társának valutaügye. A rendőrség bizalmas bejelentés alapján házkutatást tartott Hillinger irodájában és lakásán s az eljáró detektívek a bankban levő páncélszekrényben sok aranyat, ékszer és 1334 dollárt találtak. Az ügyészség vádat emelt Hillinger ellen fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés miatt, de eljárás indult azok ellen is, akikről Hillinger a lefoglalt értékeket a kölcsönök fedezésére kapta. Hillinger teljes beismerő vallomást tett. Azzal védekezett, hogy az üldöztetés alatt annyit szenvedett és oly nagy veszteségei voltak — teljesen kifosztották, semmije se maradt —, hogy az volt a reménye, ezekkel az üzletekkel újra talpraáll. Anyagi romlásához hozzájárult még az is, hogy a Magyar-Olasz Bank felszámol és így állatlant lett. A többi vádlott azzal védekezett, hogy az ékszereket kölcsönpénzre kapták fedezetül. A tárgyalást kedden folytatják.

— Felavatták Beke Manó síremlékét. A matematika világhírű magyar professzorának, a Pázmány Péter tudományegyetem büszkeségének, Beke Manó professzornak síremlékét vasárnap délelőtt avatták fel a farkasréti temetőben. Beke Manó 1914 óta a Tudományos Akadémia tagja volt, 22 éven át tanított matematikát a budapesti egyetemen, az elmult rendszer kényszerítette nyugdíjba. Beke Manó valószínűleg meg Magyarországon a matematikai tanítás reformját. A sírköve mellett a család tagjain kívül a tudományos élet számos kitűnősége jelent meg.

— Az emberiség 95-98 százaléka fogbeteg! Erről tartott érdekes rádióelőadást dr. Ország Nándor főorvos. Különösen súlyos a betegség a cukrászoknál, a pékeknl és nyomdászoknál.

* Zsidótörvények lebontásával kapcsolatos bírói gyakorlatot közli a Jogtudományi Közlöny új száma. Kiadóhivatal: Alkotmány-u. 12.

— Textillel panamázott a szövetségi igazgató. A Gazdasági Rendőrségre érkezett bejelentés alapján nyomozás indult a Sárovari Rába Szövetkezeti budapesti fiókjának igazgatója, dr. Kabai Sándor ellen. Kabai a szövetségi fők részére textillákat vett át, de azokat nem Sárovaron osztotta szét, hanem más vidéki kereskedőkhöz juttatta vagy felírál eladta barátainak. Kabait letartóztatták.

Szombaton este megnyílt a „Manci-híd”

A „Manci”-hidat a pagy ördöklődésre való tekintettel már szombaton este átadták a forgalomnak. A budai — margitszigeti — oldalon ugyanis többszáz főnyi tömeg gyűlt össze és követelte az átjutást. Miután a munkások az utolsó simításokat is elvégezték a hídon, nem volt semmi akadály annak, hogy szombaton este, fél 8 órakor megnyílassék a híd. A „Manci”-híd helyreállítási munkálatai egyébként pontosan egy hétig tartottak.

— Országos érdeklődés várja a magyar-román kultúrhetet. A magyar-román kultúrhetre, amely május 4-én kezdődik, Budapestre érkeznek Groza Péter miniszterelnökön kívül Livezeanu és Pas miniszterek, Bodnarus miniszterelnökségi államtitkár, Sadoveanu író, a román parlament elnöke és még számos román író és művész. A kultúrhet alkalmából a Magyar-Román Társaság kiadta a nagy román költő, Eminescu verseit.

— Kármán Aladár 50 éves üjságról jubileuma. Ötven éve hajlik a szerkesztőségi asztal fölé egy kitűnő, szakképzett, fáradhatatlan üjságról: Kármán Aladár. 1897 április 21-én kezdte munkáját az „Egyetértés”-nél és ugyanakkor lett a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tisztviselője. Hamarosan az árumintavásárló osztály vezetésével bízták meg és ő rendezte a nagyszerű tavaszi vásárokat. Később a „Világ” közgazdasági szerkesztője lett annak megszűnéséig, majd a „Magyar Hírlap”-nál, utóbb pedig saját művét, változatos és élvezetes folyóiratát, a „Gazdasági Világot” szerkesztette. Irásait és szerkesztői munkáját a megbízhatóság és a tájékozottság jellemezte. A derék és teljes üjságról ötvenéves jubileuma alkalmából szeretettel köszöntik kollégái és régi olvasói.

— Némethy Károly: Városközi diplomácia. Fővárosunk kiváló kultúrtaácsnoka, Némethy Károly, nemes szerénységű szavakkal indítja útjára könyvét, amely arról szól, milyen nehéz a diplomáciai érintkezés a főváros és a külföld között. A műre, amely rendkívül értékes történelmi anyagot is ad, „A Reggel” jövő heti számában visszatérünk.

— Hétfőn tárgyalják a rendőrgyilkos gengszter bűnügyét. A rendőrség néhány nappal ezelőtt veszedelmes betörőbandát fogott el. Ezek között volt Óvári Miklós műszerész is. Óvári kihallgatása során kiderült, hogy ő lőtte agyon Kisbéren, január 25-én Kripics János rendőrt, aki betörésen érte tetten. Az állományvesztés indítványára hétfőn tárgyalja az ügyet a rögtönítélő bíróság dr. Dón Andor elnöklésével.

Eine kleine Volksmusik

A német lakosság kitelepítését a német birodalommal szövetséges két szláv állam, Csehszlovákia és Lengyelország régen befogadta, a német kisebbség kitelepítése a délkelet-európai államokból elsősorban Magyarországról viszont elakadt. Az ok: a két hatalmi csoportnak a német kérdés megoldása körül kiélesedett ellentéte, a megváltozott nemzetközi helyzet, a feszültség, amelyet éppen a német kérdésből fakadt, a súlyos pénzügyi teher, amelyet a nyugati zónák lakosságának eltartása az angol-szász államoknak jelent s amelyet újabb százszázalékos tömegek eltartásával nem akarnak súlyosbíttani, Németország népsűrűségének fokozása, ami különösen Franciaországot nyugtalanítja, a kegyetlen és szívtelen fogadtatás, amely a kitelepülők jó teuton szokás szerint a birodalom régi lakossága részéről osztályrészül jutott, a nyugati zónák földreformjának halogatása, ami pedig sok sváb parasztszalad elhelyezését tette volna lehetővé. Ezekre vezethető vissza, hogy a magyarországi svábok kitelepítése nemcsak elakadt, hanem belátható időben alig fog újból megindulni, ezért számolnunk kell azzal, hogy a magyarországi sváb kérdés hamarosan, ha ma nem, holnap, újból heveny szakaszába lép. Orvosi műkifejezést használunk mert valóban társadalmi betegségről van itt szó. Sem harag, sem bosszú e körtünet megállapításánál józan politikát nem irányíthat, viszont a magyar állam belső egyensúlya megkívánja az összefüggő sváb települések fellazítását. De a városi lakosság és főleg a kisipari réteg utánpótlása a falusi sváb parasztság fiaiból is kell, hogy megszűnjék. A németiség gazdasági és politikai emelkedésével is számolni kell s ezzel újból feltámad az a veszedelem, amely a német nemzeti propaganda révén az elmúlt esztendőkből ránk szakadt. Ha tehát a kitelepülés lehetőségére egyelőre nem számíthatunk, akkor más úton kell gondoskodnunk ennek a veszedelemnek elhárításáról, ami csak egy úton történhetik, a zárt német települések felbontásával, a német parasztságnak az ország lehetőleg sok falvaiba elosztásával s a nemzeti propaganda, a Volksbund, titkos és földalatti munkájának könyörtelen elfojtásával. Ha ezt elmulasztjuk, a derék Volksgeossek olyan muzsikát, olyan kleine Volksmusik-ot húznak a fülünkbe, amely egyetlen taktusában sem hasonlít Moozart halhatatlan művéhez, a Kleine Nachtmusikhoz!

KISS DESZÓ

KÉTSZÁZADIK HANGVERSENYET

adta a napokban Weisz Margit, Mozart méltó tolmácsa, aki egész művészetét mély alázattal és átszellemült idealizmussal áldozza a mennyei költő, Wolfgang Amadeus Mozart szolgálatára. A kétszázadik hangversenyen, majd a „Fészek”-ben rendezett nagyszabású társasvacsorán meghatottan ünnepelték a művésznőt, akinek az egyénisége csupa szelénység, de a művésze — egyáltalán nem szerény méretű!...

A halott bosszúja.

Obudán, a Kútkorona-utca 2. sz. házban levő lakásán felakasztva találták a 78 éves özvegy Klein Bélánét, egy kereskedő özvegyét. A nyomozók a lakást felidulva találták. A látogatást az volt, hogy gyilkosság történt. Később megállapították, hogy a különködő asszony gyűlölyhatatlan betegségben szenvedett és rokonaival rossz viszonyban élt. Nem akarta, hogy halála után rokoni örököljenek és ezért betörte az ablakokat, a könnyebb bűtörőkat pedig darabokra zúzta.

* Az angolos szabású női ing-bluzok, külföldi ingüjdonságok és amerikai sportféherneműk speciális készítője Dobó, IV., Régi posta-u. 7-9.

Elfogtak két veszedelmes betörőt.

A Városligetben és környékén az utóbbi időben sok betörés történt. Az R-csoport emberei elfogták Takács Gábor 50 éves és Baka Kiss József 21 éves foglalkozás nélküli férfiakat, akik a betörések tettesei voltak. Többek között a Hermina-úton két apácát vetkőztettek le és különös előszeregettel törtek be egyházi épületekbe, iskolákba. A Clarissa-intézetet kétszer látogatták meg és betörték az újpesti gimnáziumba is. Bűnlajstromuk összeállítása után statáriális bíróság elé kerülnek.

Halálos gázolás.

A Népszínház-utca és Csokonai-utca sarkán egy 28-as villamos elütötte Mester János 18 éves diákot. Kórházba szállítás közben meghalt.

Idegenforgalmi hallgatók, 15 év től 70 évig!

Az Idegenforgalmi Kutató Intézet szentkirályi-utcai székházában közigazgatási idegenforgalmi szaktanfolyamot tartanak. A tanfolyamnak mintegy 90 hallgatója van. A tanfolyamot sikeresen elvégző hallgatók kollokviumot tesznek, majd igazolást kapnak a tanfolyam elvégzéséről. Az órási érdeklődésre jellemző, hogy amíg a legfiatalabb hallgató 15 éves, a legidősebb a 70 évet is túlhaladta.

* A valódi ékszer jólétben díszít — szükségben segít! Ékszermodellek Sereginié, IV., Harisköz 5. Csak a félelemellen.

A
JÓ MINŐSÉG
 ÉS
OLCSÓ ÁRAK
VÁSÁRA

50% vasúti kedvezmény!

ÚTLEVÉL 3 drb 15.- Párisi vagy Áruház
GYORSFÉNYKÉP 5 drb 20.-

Feuer fest tisztít garantált szárazon tricoletinben

Ha kell, egy nap alatt is. Bajnok-utca 12. Telefon: 127-110.

Nikolaus Bierer

SS főhadnagy a Párisiáruházi kéjgyilkos?

Az este megdöbbenően szenzációs adat jutott a főkapitányság birtokába a Párisi Áruházban történt kegyetlen kéjgyilkosság ügyében. 1945 elején körözést adtak ki Bierer Miklós német állampolgár ellen, akinek személyében veszedelmes Gestapo-kémeket keresnek. Az ő személyleírása tökéletesen ráillik az áruházi gyilkosra: vágott füll, széles váll, 170 centiméteres termet, vágott homlok és — ami mindkét körözésben olvasható! — idegyszerű kiejtéssel beszéli a magyar nyelvet... Most, miután az összes „vágottfüllű” gyanúsítottakat elengedték — volt közöttük olyan, akit már hatszor vittek be a főkapitányságra! —, valószínű, hogy

nusítható a Csaba-utca sarkán elkövetett rendőrgyilkossággal is. 1938-ban, a bécsi „Anschlusst” követő napokban az osztrák főváros egyik áruházában agyonlőtt egy fiatal leányt. El kellett tántetni Bécsből, elküldték tehát Magyarországra, titkos küldetésben.

Egyik legtevékenyebb tagja volt a Magyarországon működő V. hadoszlopnak.

Sportolónk közé fért be, egymás után léptette be őket vagy a náci, vagy a nyilas-pártba és általában félemlítette meg a baloldali érzelmű sportférjait. Alnév alatt dolgozott: az artistaegyesület tagja volt! Kollegáinak feltűnt, hogy bár sohasem vállalt szerződést, mindig mindig tele volt pénzzel. 1944 március 19-e után feltűnt a „Örűton — SS főhadnagyi egyenlőben! Akkor már nem kellett kikálnia tovább,

tevékenyen működött az ügyvédek és újságírók deportálásában,

majd a budapesti gettó felállításában. A Reggel munkatársa látta azt a kis levélkét, amelyben feletteseinek jelenti budapesti munkájának eredményét:

„SS-Oberst Heinrich Geyer, Berlin, Sicherheitspolizei.

Ezredes Úr! Jelentem, hogy feladatokat sikerült végrehajtanom és munkámat befejeztem. A baloldaliak és zsidók jegyzéke készen áll. Körzetemben ellenállásra nem kell számítani.

Heil Hitler! Nikolaus Bierer SS”

Az ostrom előtt eltűnt Budapestről, a német parancsnokság körözést is adott ki ellene. Később visszaszivárgott és a „rabló, utonálló és gyilkos szakmában” dolgozott... A rendőrség most tehát egyszerre hajszol egy kegyetlen kéjgyilkost és egy náci-tömeggyilkost — egy személyben!

a Gestapo-kém azonos a gyilkossal!

A kéjgyilkos gonosztevő azért lopott folyton újabb és újabb iratokat, hogy véres multját lelelje. A körözéssel szerint Bierer, a Gestapo-kém, a német titkos szolgálat főhadnagya, alaposan gya-

„Emberemlékezet óta nem volt olyan szenzációs operáció”, mint a mult héten egy budapesti klinikán!

Az elmúlt héten Budapest orvosi köreiből sokat beszéltek egy különös műtétről. Egyik klinikára beállított egy képzőkorú munkás-ember és hasdaganatról panaszkodott. Az orvosprofesszor felnyitotta a hatalmas, úgynevezett teratoid-daganatot, amely a balvese szomszédságában fejlődött ki. A daganatból az operáció során különös dolgok kerültek elő: emberi koponyacsontok hasonló apró csontok, növényes lesov haj, férfőkölhöz hasonló csontképződés, amely egy magzat csipőzületének kiformálódására vallott. Az orvosok meglepődve álltak körül az operációs asztal és a végén az egyik aszisztens nevetve azt mondta a betegnek:

hír pedig a gyárban, ahol dolgozik, úgy megnőtt, mint a lava. Az asszonyok már arról beszéltek — és mindenki új részleteket tudott —, hogy a munkásnak férfi léte „ikergyerekei” születtek. A szenzáció mind nagyobb hullámokat vert. A további mende-monda elkerülése végett az üzemi bizottság küldöttségben kereste fel a klinika professzorát. A küldöttség vezetője ezt mondta:

— Professzor úr, annyi mindent összebeszélnek, szeretnénk tudni a valóságot!

A professzor leültette az embereket és elmagyarázta, hogy a testben megmaradnak bizonyos ősi-ikercsírák, amelyekből az élet folyamán kezdetleges szervek, csont, haj, porc fejlődhetik ki. Ez természetesen hibás fejlődés, de a szervek szövettanilag azonosak a normális szervekkel. Azt is megígérte

a professzor, hogy a munkások szakmai lapjában cikket ír és részletesen megmagyarázza a „csodát”.

A gyárban sokat tréfálkoztak a különös esetről, többen már abban reménykedtek, hátha megkapja társuk a Nobel-díjat, amelyet — szóbeszéd szerint — ha férfi gyereket szül, akkor adnak ki. A klinika történetében emberemlékezet óta nem volt ilyen különös operáció. A kifejlesztett ikercsírát elhelyezték a klinika műzeumban, a gyárban pedig azóta megnyugodtak a kedélyek és a megoperált munkás nyugodtan ki-pihenheti a sikerült műtét fáradalmait.

— Új politikai államtitkár. Vas Miklóst, a Szakszervezeti Tanács főtitkárhelyettesét, az építészeti minisztérium politikai államtitkárává nevezték ki.

Negyedszázad — levelekben

Az elmúlt huszonöt esztendő közéletének nem volt talán egyetlen igazságosabb, emberségesebb, demokratikusabb magyar világgért küzdő ellenzéki egyénisége, aki nem állott közel A Reggelhez. A magyar nép politikai és gazdasági jobbágyaságból való felszabadításáért vívott tettet és lelket őrölő küzdelmek összekovácsolták a maroknyi tábor. Őszinte, mély, meghitt barátság szálai szövődtek. Tisztán és világosan látták, hogy az ország lejtőre került és a végromlásba zuhan. A katasztrófa előrevetett árnyai ülték meg kedély- és érzelemvilágukat. Ez az állandó vívódás készítette a tragikus korszak együttérző politikusaikat, íróit, művészeit arra, hogy dacára gyakori találkozásaiknak és eszmecseréinek, levelekben is megmutassák magukat egymásnak. Ezek az írások ma már kortörténeti dokumentumok. E hasábkövek hétről-hétre közzéteszünk egy-egy olyan levelet, amelynek történelmi, politikai, irodalmi, emberi jelentősége maradó értékű. A sorozatot az eliramlott évtized legmarkánsabb magyar egyéniségének, a hazaszeretet, függetlenség és szabadság mártírjának, Bajcsy-Zsilinszky Endrénének írásával kezdjük. Ez a levél sírontúli üzenet, jellemkép, örök tanulság.

I.

Bajcsy-Zsilinszky Endre a „teuton bitangokról”

Budapest, 1937 május 24.

Kedves Miklósám!

Itt küldöm a „kollektív” munkámból. Arra kérlek, légy szigorú kritikussom és pedig nemcsak a dolgok értékére, hanem a módszer jószágára vagy hatásosságára nézve is. Négy nagy magyar mű világot előttem: a Zrinyi Álfuma, a Széchenyi Blickje, az Andrássy Gyula „A magyar állam fennmaradásának okairól”-ja és a Beöthy Ákos „A magyar államlás fejlődése és küzdelmei” című munkája. Kérlek, ne mosolyogj ezen a megjegyzésen: én sokkal inkább tisztában vagyok a magam képességeinek fogyatékosságával, mint a legtöbbben a mai szomorú Magyarországon és eszem ágában sincsen, hogy Zrinyit, vagy Széchenyit játsszak és hogy Andrássy vagy Beöthy módjára tudományos könyvet írjak. Csak jelzem, hogy ez a négy könyv áll legközelebb az én készülő művemhez elgondolásban és célban. De a magam szerényebb képességek szerint a magam módján akarom feladatokat megoldani. Nem engedhetem meg magamnak a lángész szabad csondagságát és korlátlan szókimononásit, rendszerrel és anyagom gondos rostálásával és szigorú bírálatával akarom pótolni a zseni protuberanciáit. Másfelől pedig hatni akarok és nem tudományos könyvet írni. Ezért a történelmileg hiteles — merem mondani, a Hómannál hitelesebb és gondosabban összeválogatott — anyagomat publicisztikai eszközökkel akarom feldolgozni, nem titkolva meg szubjektív érzéseimet sem. Objektívabb akarok lenni — természetesen — Széchenyiné és szubjektívebb Andrássynál, meg Beöthynél. A célban pedig valójában egyiket sem utánzom: a magyarság török voltát és finn-ugor voltát akarom megmutatni és égis emelni, hogy ária dísznótort rendezhessek a „teuton bitangok” tervébe és vállalkozásába, e tervet és vállalkozások torkába döfjem a magyar bicskét.

Óriási küzdelem, amibe belevágtam s ezt csak úgy lehet végigharcolni, ha az ember bízik önmagában és fegyverében. Önmagamban bízom, de fegyveremben — ebben a készülő könyvemben — kevésbé. Ezért kell nekem a Te őszinte, becsületes és ha kell, kíméletlen kritikád. Az eddigiekből, akár a hun, avar, honfoglalási részből, akár a mátyási részből nem nehéz megkonstruálni a további körvonalakat. De úgy érzem, annyira a végefelé optatama az ostrom, ha munkámat megírnám, hogy, ha az eddigi rész csak közepesen is sikerült, a többi csak sokkal jobb lehet. Az első és második kötet tulajdonképpen csak alapozás a harmadik számára: ott tudnám én igazán kiadni az erőmet, ahol ma, eleven dolgokról van szó. Persze ez a harmadik rész is megbukott, ha rossz az első — és a második.

Márkás

Férfikalapok nagy választékban

Friedmann

Király utca 10.

Áldás a babának!

Thiosept

Állampolgárság

Gyártja: M. ODOLMÚVEK R.T.

Értesítem
kvalitások munkámat ismerő igen tisztelt vevőkönközönségemet és leme-rőseimet, hogy működésemet a mai naptól kezdve
SCHNELLER SÁNDOR
úrliszabó cégnél
VI. Teréz-körút 12. sz. (Alapítva 1896) folytatnom.
WEISZBERGER GÉZA
A Bata cég volt FŐSZABÁSA.

INSTITUT PITMAN GENF Nyári szemeszterre előjegyzéseket elfogad.

ATLANTIS
Büfé, kávéház, étterem
V. HARMINCAD-UTCA 10.
Telefon: 131-279

Café de la Paix
ANITA
BEST
MÁJUS 1-TŐL
KISÉRIK:
ETTEREMBEN SZALONBAN
MARTINI PETŐ-TOTH
és zenekara duo

IRODABUTORT IS KÉZIKOCSIT
KOUSIS JÁNOS bészíténi vegyen
Budapest, V., Nádor-u. 29. Tel.: 127-132.
honnan vőgy? Bajnok-utca 24.

Virágüzletek: Anyák napja május 4. vasárnap NYITVA 10-12-1g

E héten elkészül az új igazolási rendelet!

Munkában a büntetőjog reformja, a nemzetközi magánjogi törvény, a munkaügyi és lakáskódex és a valorizáció

Az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályán — más minisztériumok bevonásával — nagyszabású jogi reformok készülnek. Ezek között különösen fontos a büntetőjog törvénykönyv

reformja, amelynek előkészítésére Rics igazságügyminiszter kiváló jogászaiból bizottságot küldött ki. A bizottság május 12-én tartja legközelebbi ülését, amelyen már hozzákezd az érdemleges munkához. A Btk. reformja természetesen hosszú időt vesz igénybe és így lehetséges, hogy

a legsürgősebb változtatásokat novelláris úton léptetik életbe.

Gazdasági vonatkozásban nagyszabású a miniszterelnökség mellett működő országos jogi reformbizottság szerdai ülése, amely a nemzetközi magánjogi törvény

tervezetét tárgyalta. A tervezetet Szász István egyetemi tanár készítette. A nemzetközi magánjogi tudvalévőben nem állít fel új szabályokat, hanem azt mondja meg, hogy több állam ugyanolyan vonatkozású rendelete közül melyik irányadó számunkra. A

munkaügyi kódex, munkálatainak különösen a kollektív szerződésekre vonatkozó rendelkezések vannak előtérben. Rendezzük kell számos olyan szociális munkaügyi kérdést, amely a felszabadulás után lett időszerű. Az érdekeltek tizezrei várják a

lakáskódexet. Itt is rengeteg legújabb felmerült kérdés vár rendezésre, nem utolsósorban a társbérletek. A gazdasági élet szempontjából nagyon fontos a

valorizáció,

amely nemcsak jogi, de pénzügyi kérdés is. Jelenleg az a helyzet, hogy a bíróságok megítélésétől függ, mikor tartják indokoltnak a valorizációt és ilyen esetben a Nemzeti Bank által felállított át-számlítási kulcsot használják

E héten elkészül az új igazolási rendelet,

hogy végre nyugvópontra juttassa az igazolások immár két éves problémáját. A Reggel értesülése szerint az új igazolási rendelet radikális reformot hoz a régebbiekekkel szemben és

az igazolásokat nem a Nemzeti Bizottságokra, hanem más hatóságra bízza és az eljárást is meggyorsítja.

Ezenkívül költségmentessé teszi: ezután nem kell fizetni a 40 forintos igazolási költséget.

Biztató kísérletek Budapesten — a tbc gyógyítására!

Ferenc-kórtú romlakásba látogatott el A Reggel. A szegényes szobában szerény modorú szakállas férfival beszélgetünk: Medveczky Endre tanárral, aki a főváros közegészségügyi intézetében dolgozik, mint vegyész.

Magam állítom elő készítményeim — és mosolyogva mutatja savaktól összeperpedezett tenyerét — de sajnos, kevés az anyagom... Most az amerikaiaktól várok nyersanyagot, akik szintén érdeklődnek az új gyógyszer iránt...

Alig akar beszélni kísérleteinek eredményéről: a vegyi találmányáról, amely talán a tuberkulózis több súlyos esetében menti meg a betegeket életét.

Kérdezzük meg inkább az orvosi klinikai vezetőjét, aki felajánlotta, hogy a szert kipróbálja! Babits Antal professzorhoz megyünk hát, aki így beszél az új gyógyszeréről:

Tüdőnkivüli tuberkulózisos fertőzések gyógyítására, főként vesetuberkulózis esetében alkalmazunk az új szert

és kísérleteink biztatók. Olajszórólipoid-összetétel az új szer. A végleges ítéletet majd akkor mondjuk ki, amikor a további kísérletek eredményeit ismerjük.

Kértük a professzort, beszéljen az új szer, a penicillin és a streptomycin hatásáról.

A penicillin — mondotta készségesen Babits tanár, — főleg a genyesebb baktériumok és a gonococcus ellen hat kiválóan. De vannak baktériumcsoportok, amelyekre hatástalan.

A streptomycint főként a béltraktusból kiinduló coli-bacillus fertőzéseknek, vese- és epehólyagfertőzéseknek lehet alkalmazni. Érdekes egyébként, — fejezte be a beszélgetést a professzor, — hogy a streptomycin alkalmazásánál minden egyes esetben meg kell állapítani laboratóriumi vizsgálat alapján az egyéni adagolást.

A MAGYAR LOVAREGYLET versenyt tart április 27-én. Kezdeté 3 órakor

ÜGETÖVERSENY április 30-án. ¼ 4-órakor.

Vasárnapi és hétfői filmelőadások

A mosi neve és telefonszáma	A film címe és főszereplője	Az előadások kezdete
		Vasárnap Hétköznap
Amerikai filmek		
ADY	Cyanakvó szerelem...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
ATRIUM	Tarzan New Yorkban...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
BUDAI VIGADÓ	Csittri, G. Rogers...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
CITY 128-129	Egy ballerina szerelme...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
CORSO	Emlékek szerenádjá...	11, 13, 15, 17, 19, 21, 23
DOEVIN 369-913	Zöld Kakadu...	11, 13, 15, 17, 19, 21, 23
DECSI	Emlékek szerenádjá...	11, 13, 15, 17, 19, 21, 23
ELIT	Az élet újra szép...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
FORUM 160-707	Állhatatos tündér...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
KAMARA 423-801	Egy ballerina szerelme...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
LLOYD 123-043	Út lépés Kairó felé...	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
OLYMPIA	Szerető két arca...	11, 13, 15, 17, 19, 21, 23
(mindennap d. e. 10-2-ig III. Leigázott Európa, folytatásos előadás.)		
PALACE 222-426	Arab éjszakák, M. Montezzi, 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19	
PÁTRIA	Az élet újra szép, A. Ladd, 2, 4, 6, 8	
PHONIX	Szerető két arca, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23	
SAVOY	Az élet újra szép, A. Ladd, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
SZABADSÁG	Richmond rejtély, csak hétfőn, 14, 16, 18, 20	
VÁROSI	Ördög az emberben, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17	
Angol filmek		
CAPITOL	Teherán, Martha Labarr, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
KOSSUTH 127-824	Teherán, Martha Labarr, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
STUDIO	Lady Hamilton, V. Leigh, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
Francia filmek		
OMNIA 424-809	Két férfi asszonya, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
RAPOLLO 223-899	Halálos ölelés, Jean Gabin, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
SCALA 120-160	Két férfi asszonya, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
SZABADSÁG	Asszony az örvényben, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24	
Orosz filmek		
DRANIA 136-638	Hegyek hősei, 4, 6, 8	

Zárt és szabadtéri Hangerősítés minden alkalomra Andrassy-út 14 Herczegh

BA-BI molyölővel óvja ruháját, szőnyegét. Kapható minden szaküzletben. Forgalmbe house; Belog, Biró és Tsa, V. Alkotmány-utca 23. Telefon 191-930 és 325-714

A REGGEL FILMJE

1. heti filmbírálatok

Halálos ölelés
A jó öreg Marlene és — fakó unalom

Ódon receptek szerint készült, hiszen a forgatókönyvsablónokhoz ez a film. Hosszú-hosszú párbeszéd — mozgalmasság és képszerűség helyett... Marlene Dietrich még mindig démonikus, még nem fogott ki a szekszepiből. Jean Gabin azonban mintha elbágyadt és megfakult volna kissé... Vagy talán csak a film teszi? Olykor színész csinál szerepet a szerepből. Mások pedig a szerep csinál színészt a színészből. (Royal Apollo)

Két férfi asszonya
Harc a nőért és a gyermekért

Ez költői film, finom elgondolású, iróli képzelésű, a szívre apellál, az emberi érzelmek gyöngye húrjait pendíti meg, anélkül, hogy a rendező egyetlenegy hatáslehetőségét is elmulasztana. A házasság előtt született gyermek meseje. Az izgalmas történet végén az író elégtételt szolgáltat az apának, az anyának és a gyermeknek egyaránt. Renée Saint-Cyr, ez az igéző francia színésznő elragadóan játssza szerepét. A két férfit Jean Murray és Roger Duchesne alakítja, igen jól. (Scala, Omnia)

Hegyek hősei
Partizán-élmények...

A jugoszláv szabadságharcosok emberfeletti küzdelmeinek szívetmelenkítő és képzeltet izgató hősközlénye ez! A szabadságharcosok népre rátorított német és olasz seregek ellen vívják éjjel és nappal, szünet és pihenés nélkül elszánt harcukat a hegyek hősei, Jugoszlávia különböző népei. A főszerepet Berzezevics játssza kitűnően, de méltóan sorakozik melléje a többi orosz és jugoszláv színész is. (Uránia)

Az állhatatos tündér

A hódító Boyer — két tűz között

Mintegy hatvan percig döcög roszdás mellevágányokon a film, ástításként kisérvé, míg végre betetald az akciót nyílttengeres vonalába. Joan Fontaine ezúttal is egyéniségének és művészetének legjavát adja: eleven kis ördögcske! Kitűnő játékosára Charles Boyer, aki az első „féltűben” reménytelenül küzd a gyenge mesével, míg a második „Half time”-ben megtalálja a helyét. Charles Coburn epizódszerepében elragadó alakítást ad. A film legjobb percét egy gyönyörű hangversenyen éljük át. (Forum)

Emlékek szerenádjá
Elő a zsebkendőkkel!...

Összesen két figyelemreméltó szerep van az egész filmben és mégis mennyi mozgalmaság! A váhni készülő asszony, aki el akarja hagyni otthonát, még egyszer átléli emlékeit, végigforgatja a mutra emlékeztető hanglemezeket és minden egyes hanglemez: Egy-egy felejthetetlen epizód!... És az asszony nem tud elmenni... A befejezés mindenkit megnyugtat, előkerülnek a zsebkendők is, potyognak a könnyek is, csak utóbb jut eszünkbe, hogy ez a happy-end kissé — lmonádézú... Gary Grant és Irene Dunne rokonszenves alakításukkal nyelik meg a szívetek. A rendezés öltetes és fordulatos. (Corso, Décsi)

A zöld kakadu
A londoni alvilág filmje

A londoni Scotland Yard harcolt a londoni alvilággal. Mi van benne? Gyilkosság!... Vért... Buzálm!... Gengszterek! Szóval a hasonló filmek minden káprálat és jó bevált kelleke! (Corvin)

A REGGEL SPORTJA

Meddig tart még a Fradi válsága?

Jönnek a fiatalok!

A magyar sportvilág mindig érdeklődéssel kísérte a Ferencváros labdarúgó csapatának szereplését. Eppen ezért szomorú megdöbbenéssel látjuk egymásután következő vereségeit. A Ferencváros vezetősége ismeri a hibákat és igyekszik változtatni rajtuk. A befentesek szerint a tavaszi gardából mindössze öten kerülnek be a Vasas elleni csapatba, de ezek közül is csupán Lakat és Hegyes játszik a régi helyén. Henni pihen, Csikós a kapus, Kispéter középhátvédet játszik. A csatársor felállítására a következő: Hegyes, Gyulai, dr. Sárosi, Kocsis, Onódi. Kocsis az ifjúságiak közül kerül a nagycsapatba. Onódi pedig kellő edzés híján nem vállalja régi, megszokott helyét, a háttérjátékos.

— Tagadhatatlan, hogy a formahanyatláson kívül „lelkivisszaesés” van a csapatban. — mondotta dr. Sárosi. — Ennek részben mi magunk, játékosok vagyunk az okai, részben mások. Túlverekezdjük magunkat rajta! — Gondolnak-e új csatárok szerzésére?

Saját nevelésű játékosaink „beérésével” fogjuk megoldani a hibákat!

Dr. Darányi József, a sokszoros magyar súlylökő bajnok az Előre színeiben versenyez ezidén. A 42 éves bajnok az edzések legszorgalmasabb látogatója.

A válogatott magyar sportcsapat amerikai útjának tervét a miniszterelnök is helyesléssel fogadta és megígérte a Magyarok-Világsszövetségnek támogatását. Illetékesek minden elkövetnek a terv megvalósulásáért, bár tudják, hogy a sportvilág legjobbjai között nehéz lesz megnyerni az amerikai közönség érdeklődését, mint azt dr. Nyilas Tibor, Amerikában élő honfitársunk nemrégiben közölt levelében tréfás hangon ugyan, de már jelezte.

Bajnok-jelvényt alapított az Atlétaszövetség 50 éves jubileuma alkalmából. A jelvénynek három fokozata lesz. Az arany-fokozatát az országos bajnokok, az ezüstöt az ifjúságiak, a bronzot a bajnokcsapatok tagjai hordhatják.

TIJÓSPORT

Tippek a start előtt!

A Háromévesek nagy handikapja a vasárnap program eseménye, melyre már hetek óta történtek előrefogadások. Egy ideig kizárólag Honvágy iránt volt érdeklődés, de újabban Caribou-ra, majd Tallerra jött pénz. Papiro a verseny meglehetősen nyílt és alig néhány font van a pályázók között. Honvágy a télen át szépen fejlődött és a munkában jelentős előrehaladást mutat, tapasztalt idonárja tervszerűen erre a versenyre készítette és ezért a Cagliostro-kancát tartjuk a legesélyesebbnek. Ellenfeleinek

előnye, hogy már futottak az idén, ami kétségkívül javított kondíciójukon. Caribout tekintjük Honvágy első számú riválisának, a Kertészlovak közül Tallér az esélyesebb. Véleményünk szerint:

Honvágy—Caribou—Tallér

között dől el a verseny sorsa, melynek kimenetelét a leírt sorrendben várjuk.

Az egyes versenyekre jelöltjeink I. Quasi—Köbánya. II. Arany—Volga. III. Sunday—Ultimó. IV. Honvágy—Caribou. V. Szuhavölgy—Nurmi. VI. Cukorka—Barka. VII. Rege—Csabító.

A legjobb esély: Honvágy. Valószínű befutói Honvágy—Caribou.

MAUPASSANT
A COCOTTE ÉLET
MAGY ISMERŐJE
MICHELINE PRESLE

A „varázslatos” francia szatár, időben különböző, de értékben egyenlő munkája eredménye

FRANCIA LÁNY
című vonzó, pikantériával átszótt filmet.

SCALA
Jön! ATRIUM

BLAU MIKSA
Központi irodája: VII., Rákóczi-út 44. (Emke mellett). Telefon: 225-680.

BAUER DEZSÓ
VII., Baross-tér 20. Tel.: 224-258.

CAVARGNA és TSA
Rákóczi-út 86. (Debrecen-étterem mellett). Telefon: 225-068.

FARKAS MIKSA
Központi irodája: VI., Teréz-krt 10. Telefon: 224-459.

GYÖNGY LAJOS
bookmaker irodája: VI., Andrássy-út 45. Telefon: 221-708.

MONKHART Á. és T.
VI., Váci-út 1., félemelet (Nyugati-nál). Telefon: 127-137.

dr. PÉCSI és TSA.
József-körút 77-79. Telefon: 139-976, 225-436.

Reggeli levél

CAVALLIER

Ha a magyar ellenállásnak történelme volna, abban Cavallier József, a katolikus humanista ugyancsak emlékezetes szerepet venne a Magyar Szent Kereszt Egyesülettel. De mivel a magyar résistancenak csupán vértanúi voltak, Cavallier is csak rérdózatot hozhatott meggyőződéséért. Halálmegvetésének majdnem kijárt a halál 1944 őszén, hónapok teltek el, amíg lábra tudott állni.

Budai lakása egyszerű, mint a tudósé. (Két szobában a könyvek mennyezetig érnek.) A filozófiai és természettudományi munkái tömegéből öreg foliánok néznek rám: Plato, Aristoteles, Szent Ágoston, Szent Tamás... És mégis, minden szándék nélkül, szobájának művészlegköre is van. Nem tudom pontosan, mi okozza. Talán a melegsárga terítők az asztalon, vagy Amalfi képe a tengerrel, vagy a Szajna Ismeretlen-jének halottai maszkja a falon. (Ez a maszk már olyan, mint a jelkép: A halált is nyugodtan kell venni.) Tekintete azonban inkább Amalfival játszik. A reménytelen szerelem vágyódásával mondja:

— Amalfiba menni, vagy a dalmát partokra! Ott már vitorláznak...

Ez persze csak vágyalom. Túl sok itt a munka és építeni kell a szeretet szolgálatában. Cavallier József ma a Magyar Vöröskereszt kormány megbízott-helyettese

Csendesen beszélgettünk. A mult részleteire hogysem akar rátérni. Pedig volna mit mondania. Auschwitz infernális borzalmaival már 1943 elején kilincselte boldog-boldogtalanul... A szeme vérszesen megvillan, amikor odaveti:

— Én hallgatók! Hisz minden szavam csak vád volna! Hatszáz ezer ártatlan vére sem tudta a világ e táján a szeretet magvait életre kelteni. Alig látom még jeleit a magunkba szállásnak és a megbékélésnek Persze, a degenerált állat európa-szerte marcangolja áldozatait. Vagy így, vagy úgy! Ezért azon sem csodálkozom, hogy Zichy Gyula, Apor Vilmos és Angelo Rotta áldott emlékét avarként fújta el az első őszi szél...!

A katolicizmus világproblémáira fordul beszélgetésünk sora

— Mi örömmujongással köszöntjük ezt a most szülőfélben levő világot! — mondja a professzor biztosságával és nyugalmával. Az alapjait mi vetettük meg és ezért megértjük a szülés vajadásának fájdalmait és nehézségeit is. Tessék csak meghallgatni, mit tanítottunk már a XIII. században, a scholasztika fénykorában az egyén és a közösség viszonyáról, a magántulajdonról, a jövedelemről, stb. Ezek a kötetek itt szerfjölött modern tételeket hirdettek! Miért nem valósultak meg az életben? Ugyanazért, amiért ennek az országnak népe, tehát minden rétege, nem védte meg egy emberként a közelmúltban az elemi emberi jogokat, az én nyelvezetemen szólván: a természetjog elemi követelményeit. Vagyis az emberi gyarlóság és hitványság miatt!

— Tehát Magyarországon is ez a problémánk: megcsinálni a kereszténység és a modern szocializmus szintézisét! A kereszténység képviselőinek cselekedeteikkel és megnyilatkozásaikkal azon kell lenniük, hogy nekik intra et extra muros őszintén higgyenek. Fenn tartás nélkül adjanak hitelt erkölcsileg felemelkedésüknek, hogy valóban szívvel-lélekkel vallják és éljék az evangélium szociális tartalmát. Ebben az esetben megvalósulhat a realpolitika követelménye, a becsületes együttműködés, a félreértések kiküszöbölése, a nép szellemi, erkölcsi s anyagi felemelése...

A felszabadulás után először és utoljára 1945 májusában mondott Cavallier József beszédét templomban. A Bazilika sekrestyéjében volt, a padsorok szorongásig megteltek megmentett embereivel és hívőkkel. Ő az oltár lépcsőjén állt, megbékélésről, szeretetről és az áldo-

zatok felmagasztalásáról beszélt. Annál, amit mondott, csak az volt szebb, ahogy ezt mondta. Teljesen belülről jött a szó, nem volt az betanult, megszerkesztett szöveg, hanem élmény. Amit mondott, tiszta volt és emberi.

Nekem nem az jutott eszembe: Mennyire pap ez a világi ember. Pedig ezt is gondolhatam volna. Az kapott meg, mennyire ég ez a tanító ember, mennyire nem csinált nála semmi. Amalfinak van igaza, amidőn hívja: Művész.

Albumot vegyenek! Csak 300 forint darabja!

A Kisiparosok Országos Szabadszervezete nem tudjuk milyen jogcímen, valószínűleg a szervezet vezetősége se tudja erre hirtelen választ adni, feladatát tűzte ki, hogy megírta és albumban kiadja „A Demokratikus Magyarország Újjáépítését”. Még rejtelmesebb, miképp sikerült a kisiparos szervezetnek ehhez az üzleti vállalkozáshoz a gyáripár hivatalos szervezetének, a GyOSZ-nak támogatását megszerezni. A GyOSZ-ban tömörült gyárak ugyanis körlevelet kaptak Koffler vezérigazgató aláírásával, amelyben felhívják figyelmüket erre a remekműre. Ara példányonként mindössze 300 forint. Az album kisiparos megalkotói azonban úgylátszik maguk is érzik, hogy 300 forint ma mégis csak tekintélyes summa és ezért családe-kül azt is közli a GyOSZ támogató körlevele, ha egy gyár több példányt rendel az albumból, mondjuk legalább kettőt, akkor a gyárról két darab fényképfelvételt díjtalanul közölnek le az albumban. (Az egyik kép esetleg lehet a vezérigazgató araképe is!) Ismételjük, érthetetlen előttünk, miért tartja a kisiparosság a maga feladatának Magyarország újjáépítését albumban ismertetni, kötetenként 300 forintért és miért buzdítja a GyOSZ körlevelében újabb kiadásra tagjait, mikor állandóan a gyárak súlyos anyagi megterhelése miatt panaszkodik. Nem is szólva arról, hogy ilyen és hasonló díszművek helyett inkább volna kötelessége az irodalom és művészet letápolása!

Medgyaszay Színház: „IGÉRET HÖLGYE”

Létre, a kipróbált francia tömegmulattató ezúttal sem csalja meg várakozásunkat, s miután segítségére siet két méltó magyar társa, az átdolgozó Stella Adorján és Ifj. Latabár Árpád, olyan három felvonásnyi kacagást kerekít elbénk a Medgyaszay Színház kis színpadára, hogy a gyomrunk is megfájdul belől! Ezúttal van még egy munkatársa, a fiatal Bástyai István személyében, aki dallamos, gazdag ritmikájú, elmés, habzóan jókedvű muzsikát szerzett a bohóság mellé. Kiss Manyi, Felek Kamill, Ifj. Latabár Árpád és a többiek pedig arról gondoskodnak, hogy a Létrez-Stella-Latabár-Bástyai humorista társulat igyekezete ne vesszék kárba.

Ballet-premier az Operaházban

A „szórakoztató zene”, amely pénteken este szólalt meg először Operaházunkban, abból a műfajból való, amelyet a nagy barokk és rokokó mesterek óta fölötté kedvelnek legnagyobbjaink is: műfaja divertimento és címe is — „Divertimento”... Jemnitz Sándor, a modern muzsika finoman művelt, nagytudású és sokszor merész új utakra térő mestere ebben a háromtételű tánc-szvitben megcsillogtatja bravúros hangszerelő tudományát, egy-egy pillanatra elkábit bennünket témaleleményével és ha véleményünk végső summáját adjuk, így kell szólnunk: e könnyű muzsikában, e mindenki számára érthető „szórakoztató zenében”, mely nem akar mesét mondani nekünk, csupán táncra ösztönöz, izl-ses és nagyigényű, meglepő és rangos tudott lenni! Cieplinsky koreográfiaja kissé vérszegény, ám a táncosok pótolják azt, ami mes-terükben hiány. Az elragadó Latabos Gabriella és a kiváló tehetségű Vashegyi, a bájos Pásztor Vera és a kitűnő Sallay tánc Jemnitz sajátos ritmikai képleteit

és elmés zenei ötleteit varázsolja látható valósággá. Oldh Gusztáv mesteri diszletei és Márk Tivadar gyönyörű jelmezei teljessé teszik a hatást (ei ne felejtjük: Kenessey Jenő szikrázó gazdagsággal szólaltatja meg a zenekart!). Ugyanezen az estén újították fel „A háromszögletű kalap” balletet, De Falla művét, amelyben az ellenállhatatlan Harangozó, a csupa-tánc Latabos Gabriella, Sallay, Raksányi Júlia, Morgányi Fini remekel, a színpalak mögött pedig Birkás Lillian énekel nagyon szépen. A két balleten kívül Puccini elmés zenei komédiáját adták elő, a „Gianni Schicchi”-t. Maleczky, a címszerep alakítója, mintha Gobineau könyvéből lépne elénk, oly vérbő és vérbéli renaissance-alak! De az egész együttes édesen komédiázik: különösen Palánkay Klára, Dobay Livia, Gábor Magda, Fehér, Angyal-Nagy, Reményi, Tutsek Piroška, Kálmán és Somló! Az is nagy öröm számunkra, hogy a karmesteri páloa Frenckik kezében van!

Balassa Imre

BELVÁROSI SZÍNHÁZ: „PYGMALION”

Kilencven esztendőskorban nem szokás már felfedezni az író, így hát merőben felesleges igyekezet volna, ha méltatni és „taglálni” igyekeznék G. B. Shaw gyilkos szatiráját, amelyben saját osztályának félszégességét és korlátoltságát gúnyolta ki: a „Pygmalion”-t. Így azután csak a Belvárosi Színház előadásáról emlékezünk meg. Az együttes kétségtelenül legjobb színésze Dénes György, aki jó színész léte — félreértette és félrejtőszította szerepét! Elragadta torzképrajzoló hajlama, nyelvi fickót, valósgos karikatúrát ábrázolt, mint Higgins professzor, nem azt a bölcs, fölényes és szuggesztív hatású férfit, akinek az alakját Shaw megörökítette. Turay Ida a maszatos, visító utcai penészvirágot hatásos változerűséggel ábrázolta, ám a kiv-

rágzott nőt, a szerelmes leányt nem hitette el velünk. Különösen akkor hagyott hidegen, amikor a sziv muzsikáját kellett volna megszólaltatnia... Harsányi az egyetlen, aki valóban shawi alakot varázsol elénk. Nemcsak a londoni alvilág, a Whitechapel jellemik meg előttünk az ő személyében vaskos realitás-ban, az erkölcsi nihil és a szociális mélypont, hanem a shawi szatira megdöbbentő erejével szólal meg e hús-vér figurából egész társadalmi és erkölcsi világképi Bartha Mária, Simonyi Mária és a rokon-szenves megjelenésű, szép magyar beszédű Szabó István egy-egy életteljes emberarcot rajzol bele a színpad rájárába, s a jó szót nem szabad sajnálni a kevésbé jelentékenyekről, Várytól, Serényi Évától és Pápay Klárától sem. (b. i.)

ROYAL FOLIES

— A NAGY REVUSIKER

Telt házakkal adják most a Royal Varietében a Royal Folies című műsort. Nevetés és nevetés. Az egyik darabot meg akarják ismételtetni este a színházban. Türk Berta, Sa-

lamon Béla, Halmay Imre, Latabár Árpád számai olyan mulatságosak, hogy a vidámságra vágyó közönség számára nem lehet kedvesebb szórakozásról gondoskodni.

NAGY SIKERE VAN A KÜLFÖLDI VENDÉGEK ELŐTT A VÖRÖS MALOM ÚJ MŰSORÁNAK

Budapesten ezidőszert sok külföldi vendég tartózkodik, akik este nemzetközi színvonalú szórakozóhelyet keresnek. Így elsősorban a Nagymező-utcai Vörös Malom jöhet számításba. Az elmúlt héten sokan nézték végig a Vörös Malom új mű-

sorát és a külföldieknek az volt róla a véleményük, hogy egész Európában nem lehet érdekesebb szórakoztatóbb revüt látni ebben a műfajban. Nagyon tetszett a revü kiállítása, szereplőgárdája, zenéje és táncái.

EIERNELLE RETOUR
címmel bejárta a világot és mindenütt

hódolattal
adóztak ennek a költőien finom szerelmi legendának.

MAGYAR CIME:

ÖRÖK VISSZATÉRÉS

JEAN COCTEAU
LEGSZEBB IRÁSA

JEAN DELLANNOY

az „ELVESZETT BOLDOSÁG” rendezőjének alkotása

A FŐSZEREPBEN:
Madeleine Sologne
JEAN MARAIS
JEAN MARAT

A TRISTAN ÉS ISOLDA
legenda modern változata!

ROYAL APOLLÓ
legközelebbi premierje

Hallottuk, hogy **Fekete Miklós** a divatos ádílloásálló közkezdelt mulattatója május 1-től a **VIG HAJÓS** nyári szalonjába szerződött. A dolog érdekessége, hogy fivérével **Fekete Györggyel** a kiváló szongoristával, a „Szeretlek én” és több nagyszerű sláger szerzőjével fog együtt működni **SOMOGYI BÉLA-ÚT 21. Telefon: 428-108**

Szövetkezetekről
szóló 1947: XI. törvények kiadása hivatalos kiadásban megjelent. **Ára: 3.84 forint.** Kapható: Feldmann-féle könyvkereskedés „Ügyvédek boltja” **ALKOTMÁNY-U. 12.**

DOMBAY PENSIO
kizárólag **Zoltán-utca 16. I.** Telefon: **128-907.** Hideg-meleg folyóvíz. Békobeli ellátás. Mérsékelt árak! Szobák ismét kaphatók!

Salamonovits ESŐKÖPENY AZ IGRÁZI! SAS-U.25.

Kis notesz

Vannak államférfiak, akik úgy viselkednek, hogy a hatóságok gyarlóságait fedezni, simítani, takargatni kell, mert minden homály a hatóságok tekintélyét csökkenti. Ebben igen veszélyes tévedést vélünk rejteni! Tekintélyt semmi sem csökkent annyira, mint hiba, hiány, gyarlóság vagy bűn; nagy önmisztifikáció pedig azt hiszni, hogy ezt felderíthetetlen sötétsgéggel fedezni lehet; bírónak, tisztviselőnek, rendőrnek, adószedőnek érintkezése emberekkel van s amit emberrel vétettek, emberek között titok nem marad. Kossuth

TRUMAN ELNÖK MÁJUS 8-ÁN TÖLTI BE 63-IK ÉLETEVÉT, de már az elmúlt héten befutottak az első születésnap ajándékok, többek között egy mechanikus kuglipálya. Az elnök kijelentette, hogy 19 éves kora óta nem kuglizott, de most újból elkezd!

HJA, A MAI GYEREKEK... Egyik népszerű írónk és két kis fia a lexikonban lapozgat. A kisebbik megkérdezi: „Apa, mit jelent ez: Ferenc József 1830-1916.” A nagyobbik azonban, mielőtt még az apja felelhetne, fölényesen közbeveti: „Mit kérdezel ilyen butaságokat? A telefonszáma!”

Egy-két-három pohár MEGA-bor jó kedvre derít!

A JAPÁN HÖLGYEK, akiket az atombomba robbanása átmenetileg meddővé tett, sorban egészséges gyermekeket szülnek. A férfiak regenerálási folyamata valamivel lassúbb!

KÉT PÁRISI MAGYAR megy lassan sétálva egy Szajna-hídon keresztül... írja Szabó Marika Párisból a Notesznek. Arra biciklizik két kerékpáros rendőr. Azt mondja az egyik magyar a másiknak: „Na, ezeknek sem szeretnék a kezükbe kerülni, ezek úgy vernek...” Visszafordul az egyik kerékpáros rendőr s válaszol: „De csak azt, aki megérdemli...” (Magyar fiú, a felszabadító hadseregben szolgált, francia állampolgár lett, most rendőr Párisban.)

EZ INDIA! Három és fél pennyn összeveszett egy hindu és egy muzulmán, s ezzel olyan háború tört ki Punjab hindu és muzulmán falvai között, hogy eddig huszonhat falut perzseltek fel, száz embert megöltek, asszonyokat és gyermekeket raboltak s két gyalogdandárt kellett mozgósítani a rend helyreállítására.

A rendnek csak az igazság lehet biztos alapja.

Deák

MA SZÁZ ESZTENDEJE annak, hogy Arany János befejezte halhatatlan művét, a Toldi-trilógiát. A Nemzeti Színház már készülődik is a nagy irodalmi centenárius méltó megünneplésére. Alighanem júniusban emlékezik meg a nemzet és a nemzet színháza a nevezetes napról.

„EZ A LEGNAGYOBB CSEKK, AMI ÉLETEMBEN A KEZEMBE KERÜLT” — mondotta Trygve Lie, az Egyesült Nemzetek Szövetségének főtitkára, amikor John D. Rockefeller nyolc és félmillió dollárról szóló csekkjét átvette. A hatalmas összeg annak a newyorki telektömbnek a megvételére szolgál, amelyen az Egyesült Nemzetek palotája felépül. A nagy összeg Rockefellerék ajándéka.

AZ EÖTVÖS KÁROLYRÓL KÉSZÜLŐ FILMET, amelyről a Notesz adott elsőnek hírt, mégsem magyar földön készítik. Még a hírhedt tisztaeszlelő táját is egy ausztriai faluba varázsolja a film rendezője, G. W. Pabst, aki csupán német változatban készíti el művét. Mi az oka annak, hogy amikor multunk egyik leggyöke-resebben magyar alakját, Eötvös Károlyt és annak az emberiségért vívott küzdelmét vizslik filmre, — a képek idegenben készülnek? A 65 éve zajlott tisztaeszlelő per és a legendás híru magyar ügyvéd történetét azért elevenítik meg idegen tájakon, mert az ausztriai és a magyarországi előállítás költségei között kirívóak a különbségek. J. A. Hübl-Kahla, a producer, aki néhány nap óta Budapesten tartózkodik, — lemondott arról az eredeti tervéről, hogy a filmet nálunk forgassák!

Szerelemben, szerencsésjétekban és forradalomban a legnagyobb művészet: kellő időben abbahagyni.

Szász Zoltán

KERÉK 800 MILLIÓ DOLLÁR-JÁBA KERÜLT EDDIG GÖRÖGORSZÁG AZ ANGOLSZÁSZ HATALMAKNAK, s ebből az összegből 420 millió az UNRRÁ-ra esik; ezenfelül az angol államkincstár a megszálló csapatok fenntartására 80-100 millió dollárt költött, Görögország háború előtti, Angliában és Amerikában zárolva volt dollártartalékát, 212 milliót a stabilizálási kísérletekre és fölös importra fordítottak.

Tartós fiatalság: Hormocith B-krem.

A DUNAMEDENCE VÍZIERŐ-NEK ÉS ENERGIAGAZDÁLKODÁSÁNAK egységes megszervezéséről, a híres Tennessee Valley Authority mintájára, igen érdekes tanulmány jelent meg az amerikai „Geographic Review” áprilisi számában. A tanulmány szerzője dr. Kiss György, fiatal magyar tudós, Michigan állam egyetemének professzora.

HÉTSZÁZ MAGYAR BÉLYEG INDUL ÚTNAK NEW YORK FELÉ, a magyar posta küldi az amerikai bélyegkiállításra a gazdag gyűjteményt. Különösen érdekes az a huszonkét bélyeg, amelyben, mint vízceszpen az óceán, benne van az infláció története... 1945 április 15-én került forgalomba az első és az ára 30 fillér volt, 1946 július 31-én nyomtatták az utolsót, amelynek az ára — 800 quadrillió pengő...

STEPHANE MALLARMÉ, a nagy francia költő verseire táncolt egy szép francia művésznő Párisban és nagy sikert aratott. A táncosnő neve Geneviève Mallarmé és nem más, mint a nagy költő fivérének unokája!

Kell-e kalap?

Az angol királynénak, Elisabeth trónörökösnek és Margaret Rose príncessznek — a fotóriportázs szerint — az afrikai úton végig kalap volt a fején. Párisban Madame Vincent Auriole és menyje átvették divatban a vezető-lady szerepét: hajnalról hajnalig kalap a fejükön. És ezzel el is dönt a kalapdivat sorsa. A divatirányítás országában ma hanyag öltözésnek számít a kalap nélküli megjelenés. Hallom, hogy Budapesten a hölgyek szabotálják a kalapot! „Kényelmesebb” frizurával járnak — mondják — ha a fodrász művészete a masamodénál egy krajcárral sem olcsóbb. Hát igen, Pest mindig saját utakon járt. Azért mégis beszámolok arról a virágzó tavaszi kertről, amely

ezidén kalapdivatnak neveznek. Már a kalap formája is változatos gazdag. Hordják a felhajtottszélű bolerót, az egyeneskarimájú canotiert és girardit, az óriás-gombakalapot s a malomkereket. Anyagban a durva szalmát, a nyúl- és lószőrt s a ruhakelméből kifeszített kalapokat. A legszebb pasztellszínű csabitanak a kalaposnők palettáján: nap-sütött-sárga, La France-rózsaszín, gyöngyszürke, égszínkék, ezüstös tavaszi zöld. Díszítik pedig ezeket a műalkotásokat virággal, kemény-tollal, szárnyakkal és egész madarakkal. (Egyik párisi éleclap megfélelő gúnyrajzzal már a címlapján is hozta: „Csak a béke galambját ne löjjeék le, hogy a hölgyek azt is feltegyék fejükre.”)

ÚJ TUDÓS Neves tudós? Nem. Csak kinevezett, Felfedező? Nem. Csak felfedezett.

Palágyi Lajos

ÖTSZÁZ TISZTELŐJE ÉS BARÁTJA ünnepelte a Gellértben Varannai Aurélt, a KOKSZ főtitkárát 25 éves érdekképviseleti jubileumán. Varannai a párisi Sorbonne-on végzett tanulmányai után vette át az OMKE vámpolitikai osztályának vezetését. 1939 tavaszán a londoni „Economist”-ban megjelent, világszerte feltűnést keltő cikke miatt, amelyben Imrédy és kormányának hitlerista politikáját leplezte le — internálták. A későbbi években megülte a toloncházatot, a miskolci és hatvani fegyverházakat is, végül büntetőszázadba sorozták. A felszabadulás után nyomban hozzáfogott az egységes kereskedelmi érdekképviselet megszervezéséhez. 1945 óta Varannai az angol Reuter-hírszolgálat budapesti szerkesztője is. Ünneplésén megjelent Nagy Ferenc miniszterelnök és a kormány több tagja, Vargha Béla, a nemzetgyűlés elnöke, a politikai, gazdasági és újságírói közélet vezető emberei- nek élén.

A PRAVDA, az orosz kommunista-párt központi végrehajtó bizottságának hivatalos lapja naponta 2,500.000 példányban jelenik meg, 36 szedőgépén szedik, 18 rotációson nyomják, a munkatársak és alkalmazottak száma körülbelül kétezer, az átlagos szerkesztői fizetés havi 2000 rubel, ezenfelül a munkatársak a megjelent cikkek után sordíjat kapnak. A Pravdának saját papírgyára van, amelyből a rotációs papírt gyorstehervonatok szállítják naponta Moszkvába.

BUDAPEST 71. MOZGÓKÉP-SZÍNHÁZA nyílik meg a Bartók Béla-úton a régi Nap-mozgó helyében. Az újból megnyíló mozi vezetője dr. Varsányi Elemér lesz.

Minden kornak megvan saját eszméje, mely egy világrésznél életszükségéből önként fejlődve ki, oly világerővel hat, hogy páncs nemzet, amely attól magát elkülönözni képes legyen.

Kossuth

IGAZ FESTŐ képei néznek reánk az Ernst-múzeumban. Festő, aki-ben kevés volt az életöröm, aki szegénységgel és betegséggel küzdött, de vigasza lehetett, hogy az egyszerű élet élményeit megkapó festőiséggel tudja ábrázolni. Dési Huber István ezüstműves munkás volt. Elérhetetlen szerelme maradt, hogy Picassót, Cézannét, Van Goghot eredeti műveikben, francia földön megismerje. Mégis az ő formanyelvük tanítványa lett — saját mondanivalóval. Néha nyugtalan, akkor hullámlak, mintha orkán tépdésné fát és alakjait az örült Van Gogh-nak voltak hasonló belső viharzásai), máskor nyugodt és ilyenkor kimondhatatlan csendben pihennek egyszerű tárgyak. Egy-egy arca, alakja, egy virágos ibrikjének csendjelete — nyugalmi óráiból — felejthetetlen. A puritanizmus művésze mély húrton, emberséggel és erővel.

UNTERBERG HUGO egyetemi tanár, a nagynevű vesespecialista, aki a közelmúltban töltötte be hetvenedik életévét, Párisba költözik.

TÍZEZER FORINTOT KÉRT a külügyminisztérium a cannesi keskenyfilmversenyen való részvétel költségeire, amit a Gazdasági Főtanács meg is szavazott.

Francia kocsmá, remek vacsora, vidám zene, ADAM, Andrásy-út 41.

BUKARESTBŐL ÉRKEZETT, GYÖNYÖRŐ SIKEREK UTÁN és máris indul Szófiába, remélhetőleg szintén gyönyörű sikereket íélő, Orosz Júlia, Operaházunk kiváló szopránénekesnője. Közben egy estén fellépett saját otthonában, az Operaház színpadán is, ahol egy elmés színpadi munkás így köszöntötte: „A művésznő vendégszerepel nálunk?” A kérdés mindenesetre nagyon indokolt, mert Orosz Júlia az utóbbi időben csak vendégszerepelni járt az Operaházba...

A REGGEL

Megjelenik minden hétfőn és pirosetért ünnep után A szerkesztésért és kiadásért: LAZÁR MIKLÓS felelős Igazgató: TIMAR SÁNDOR Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Bajcsy-Zsilinszky-út 78. Telefonok: Szerkesztőség: 129-079 és 128-545. Kiadóhivatal: 129-670.

Légrányi Testvérek Rt. könyvnyomdája. Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. A nyomdáért felelős: Agárdi Károly Ig.

Irógépet számológépet, ronscot is vesznek Kovács, VII. Nagyatádi Szabó-u. 48. Tel. 428-141.

Kerti székek vas és fa összecusukható használt

vendéglő-berendezések minden mennyiségben Ruzsánfeld Népszínház-utca 31. Telefon: 130-274

Papírhulladékot, selejtpapírt veszek Zelinka Sándor VII., Miksa-u.5. Tel.: 425 598.

Most vásároljon! a világ legjobb zongoráiból. Hihetetlen olcsón, válogathat, részletre is. LYRA Erzsébet-körút 19. Barossy-utca 59. Különsz-zongorák legolcsóbban.

Irógép kölcsönzés vétel eladás KOLESZ Markó-utca 33. Telefon 122-553.

Perzsaszőnyeg Vétel-eladás. Ungár, Kírály-u. 14. Rákóczi-út 42

Melegvíztárolók (bojlerok) vill. tüzhelyek vill. hűtőszekrények nagy választék, olcsó árak VII., Nagymező-u. 31. Telefon: 123-129.

KÜLÖNLEGES kombinált szobák, hálószobák ARUSITASA. Universál VII., WESSELENYI-U. 8. TELEFON: 227-698.

Szőnyeget bizalommal vehet, eladhat, a régi megbízható Klein Ödön cégnél, IV., Városház-u. 2.

Kétszemélyes REKAMJET keresek sürgős megvételre priváttól. Vízvezeték-szerelő cég. Mérieg-utca 10. Szőnyegért legjöbbit ízetek. HARTMANN, Barossy-u. 18. II. em. 4. Tel.: 223-097.

BALLON állatszó, eső, vihar, és lódenkabát MÁRTON és SZÁSZ V., Gróf Teleki Pál utca 3.

Molykő, molyzsák nádporoló, terpentinszesz, foltbuzsin Kaposi, Nagymező-utca 21. Tel.: 124-461

Kirakatállványt csak Reichert Testvérektől VII., IZABELLA-UTCA 13. — TELEFON: 425-312.

Modern és Styl BUTOROK legolcsóbban KARDOS TESTVÉREK, Wesseleányi-utca 18. Fizetési kedvezmény.

CIÁNOZ MEZEY VII. AKÁCSFA U. 62 TELEFON: 221-895

Könyvet Zenegép könyvtárat jó áron veszek Ajánlatokat „Könyv-jelölőre a kiadóba kérek Négyhengeres hat-személyes RENAULT személykocsit generál-javítva, jó gumikkal eladó. Pestszentlőrinc, Wlassich Gyula-utca 9.

Alpaca és roszda-mandás evőeszközök porcellán-és üvegáruk olcsón HEXNER KIRÁLY-UTCA 25. Telefon: 227-073.

Ciánózás Takarítás Ciánkemence FISCHER Bajcsy-Zsilinszky-út 56. Telefon: 123-977.

ÚJ ES HASZNÁLT Universál iroda-bútorok VII., WESSELENYI-U. 8. TELEFON: 227-698

Hentes és mészáros jógyszekrények bor-és sörklímérő-pultok olcsón HEXNER KIRÁLY-UTCA 25. Telefon: 227-073.

Rákóczi-útnál üzlet földt. 250 m², 150 m² díncével; Szabolc-törtnél (v. Erzsébet-tér) 350 m² üzlet iroda és raktár sürgösen átadó. Fellner üzem helyiségekbeszvetitő Tel.: 12-97-92

Törzskönyvezett foxi könyvek eladó. V., Szalay-u. 2. I. 4. OPERA PENSIO VI., Dalszínház-u. 8. Elegáns, meleg folyóví-zes szobák, kiűnő ellátással, Telefon: 120-361.

Irodabútorok' székek, asztalok, fogasok olcsón HEXNER KIRÁLY-UTCA 25. Telefon: 227-073.

ALLANDO LA KASNAK folyóvízes, erkélyes szobák Kossuth-hídnál „Bellevue” penzióban. V. GEZA-U. 8. Méltányos árak! Kalapja piszkos formátlan? Rendbehozza La Mampert kalaposmester Jókai-tér 6 Gáz vagy villany hűtőszekrényt priváttól vennék Erzsébet-krt 51. V. 3. Tel. 223-529. D. e. 10-ig. d. u. 6-tól.

KERTI BUTOROK fonottak és vasból minden mennyiségben kaphatók. HEXNER KIRÁLY-U. 25. Tel. 227-077